

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องการเยียวยาผู้เสียหาย
ที่ได้รับผลกระทบจากการเผาแล้วซ้ำ

รุจิรา ไชยลังกา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

กรกฎาคม 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องการเยียวยาผู้เสียหาย
ที่ได้รับผลกระทบจากการเผาแล้วซ้ำ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
กรกฎาคม 2562
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีคณะนิติศาสตร์ ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับ
ผลกระทบจากการเมาแล้วขับ” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช ชีระชัยมัทธี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรณรายรัตน์ ศรีไชยรัตน์)

คณบดีคณะนิติศาสตร์

กรกฎาคม 2562

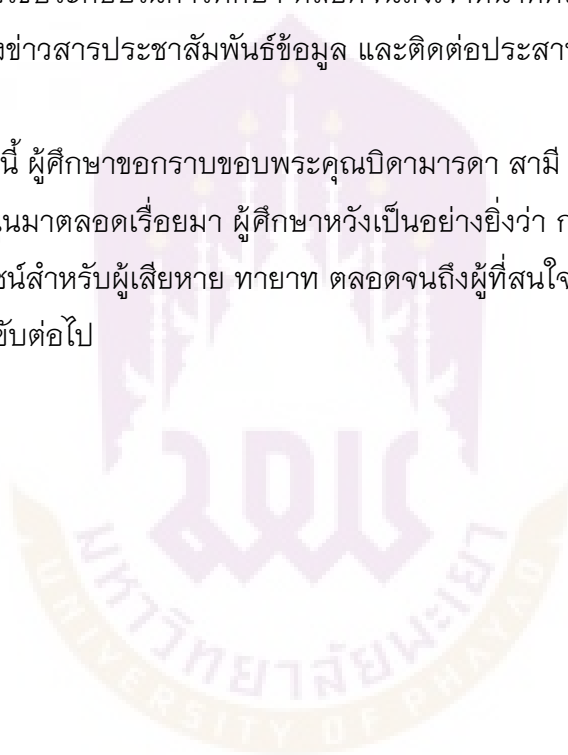
กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช ธีระชัยมหิทธิ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ท่านได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำปรึกษาชี้แนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ด้วยความเมตตาเอาใจใส่ ในทุกกระบวนการ กระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่เสียสละเวลา ในการให้ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบในการศึกษา ตลอดจนจนถึงเจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่กรุณาแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์ข้อมูล และติดต่อประสานงานต่าง ๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา สามี และครอบครัว ที่ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนมาตลอดเรื่อยมา ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้ จะมีประโยชน์สำหรับผู้เสียหาย ทายาท ตลอดจนถึงผู้ที่สนใจในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ เหตุการณ์เมาแล้วขับต่อไป

รุจิรา ไชยลังกา

เรื่อง: ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ

ผู้ศึกษาค้นคว้า: รุจิรา ไชยลังกา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: นม., มหาวิทยาลัยพะเยา, 2562

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช ธีระชัยมหิทธิ

คำสำคัญ: การเยียวยา, ผู้เสียหาย, เมาแล้วขับ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายของไทย ที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ ตลอดจนสภาพปัญหาและอุปสรรค ในการบังคับใช้ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการศึกษ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เมาแล้วขับ ผนวกกับการวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสารงานวิจัย และบรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูล ที่ได้จากการค้นคว้าจากฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

ผลการศึกษาพบว่า มีมาตรการทางกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ 4 มาตรการและมีสภาพปัญหา ดังต่อไปนี้ 1) การเยียวยาด้วยระบบประกันภัย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีจำนวนเงินคุ้มครองที่ไม่ครอบคลุมถึง ความเสียหายที่เกิดขึ้น, 2) การเยียวยาด้วยการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้กระทำความผิดตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 5 ละเอียด ไม่มีการให้สิทธิผู้เสียหายในการเรียกร้อง ค่าเสียหายทางจิตใจ, 3) การเยียวยาความเสียหายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ไม่มีการกำหนดให้ความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะเมาแล้ว เป็นความผิดที่ผู้เสียหายสามารถยื่นขอรับค่าตอบแทนได้ และมีการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการพิจารณา ค่าตอบแทนกำหนดหลักเกณฑ์ในการจำกัดสิทธิผู้เสียหาย และ 4) มาตรการช่วยเหลือการเยียวยาด้วยการ คุ้มครองสิทธิทางกระบวนการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 มีช่องว่างในการเข้าถึงสิทธิ

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวของการใช้มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหาย ที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ คือ 1) ควรปรับปรุงขยายวงเงินคุ้มครองเงินเยียวยาความเสียหาย ในส่วนของค่ารักษาพยาบาล ตามจำนวนค่าใช้จ่ายที่ผู้เสียหายได้จ่ายจริง และค่าชดเชยกรณีนอนรักษาตัวใน โรงพยาบาล, 2) ควรมีการกำหนดบทบัญญัติกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้ผู้เสียหายสามารถเรียกค่าเสียหาย ทางจิตใจได้, 3) ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้เป็นผู้แจ้งสิทธิในการเรียกค่าเสียหายคดีแพ่ง ไปพร้อมกับการดำเนินคดีอาญาให้แก่ผู้เสียหาย และ 4) ควรแยกการเยียวยาผู้เสียหายเมาแล้วขับออกจาก เกณฑ์พิจารณาของพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และให้จัดตั้งกองทุนเยียวยาเหยื่อเมาแล้วขับโดยตราเป็นกฎหมายไว้โดยเฉพาะที่มีรูปแบบ ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

Title: PROBLEMS OF LAW ENFORCEMENT CONCERNING THE REMEDIES FOR VICTIMS AFFECTED BY DRUNK DRIVING

Author: Rujira Chailangka, Independent Study: LLM., University of Phayao, 2019

Advisor: Assistant Professor Dr.Pairush Teerachaimahit

Keywords: Remedies, Injured person, Drunk driving

ABSTRACT

The aim of this independent research is to study Thai legal measures related to the remedies for victims of driving under the influence (DUI) of alcohol, as well as the problems and impediments of enforcement in order to suggest the solutions for the measures. This research uses qualitative research methodology by studying the data from in-depth interviews of people who had been involved in drunk driving. The research also uses documents by studying the analysis of data from books, articles, research papers and related laws, as well as information from various electronic databases.

According to the results of the research, there are 4 Thai legal measures related to remedies for victims affected by drunk driving and the following problems: 1) regarding to insurance remedies, the amount of coverage under the Motor Vehicle Accident Victims Protection Act B.E. 2535 does not cover all the damages. 2) The victim has no claim in civil liability against mental damages regarding to remedy for the damage of the injured person according to the Book 2, Chapter V of Civil and Commercial Code. 3) There is no offence of drunk driving, in which the injured person can apply for compensation, under the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in Criminal Case Act, B.E. 2544. In addition, the committee considering such compensation also has discretionary power over the compensation which increases the limitation of the injured person's rights. And 4) There is a legal gap regarding to the measure of legal assistance for protection of rights under judicial process according to the Criminal Procedure Code, Section 44/1.

The suggested solutions of the legal measures on remedies for victims affected by drunk driving are as the followings: 1) The coverage limit for remedies in medical expenses, including further compensation in hospital admission, should be adjusted to the actual expenses imposed to the injured person. 2) There should be provisions to claim compensation for metal damages under the Civil and Commercial Code. 3) The role of the investigator should include notifying the right to compensation together with litigating for the injured person. And 4) The remedy for drunk driving should be separated from the criteria of the Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in Criminal Case Act, B.E. 2544. Additionally, a drunk-driving remedial fund should be established by law in order to have practical consequences.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
หลักกฎหมายไทยที่มีผลบังคับใช้กับความผิดฐานเมาแล้วขับ	7
การชดเชยเยียวยาความเสียหายเมื่อเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
แหล่งข้อมูล	46
การกำหนดจำนวนเป้าหมายในการสัมภาษณ์.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาทางการเงิน.....	50
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาทางด้านการกระบวนกรยุติธรรม	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทสรุป	64
สรุปผลการวิจัย	64
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	69
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	75

ที่ยั่งยืน⁴ กล่าวคือ มุ่งเน้นให้ทุกประเทศเพิ่มความเข้มแข็งของระบบบริหารจัดการ การบังคับใช้กฎหมาย และที่สำคัญคือ มีแนวทางและแผนงานในการ “ลงทุน” เพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางถนนที่ยั่งยืนของประเทศนั้น ๆ ด้วย⁵

ซึ่งจากข้อมูลสถิติอุบัติเหตุทางถนนในช่วง 7 วันอันตรายเทศกาลปีใหม่ในประเทศไทย 3 ปีย้อนหลังจนถึงปัจจุบัน (ตั้งแต่เทศกาลปีใหม่ 2559-2561) พบว่า ในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2559 เกิดอุบัติเหตุทางถนนจำนวน 3,379 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 380 ราย และบาดเจ็บ 3,505 คน โดยสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้แก่ การเมาแล้วขับ คิดเป็นร้อยละ 37.30⁶ ส่วนปีถัดมาเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2560 เกิดอุบัติเหตุทางถนนจำนวน 3,919 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 478 ราย และบาดเจ็บ 4,128 คน โดยสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ การเมาแล้วขับ คิดเป็นร้อยละ 36.59⁷ และล่าสุดสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในช่วง 7 วันอันตรายในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2561 พบว่า เกิดอุบัติเหตุทางถนนจำนวน 3,841 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 423 ราย และบาดเจ็บ 4,005 คน และสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ ก็ยังคงเป็นการเมาแล้วขับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 43.66⁸ ย่อมแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่าในประเทศไทย อุบัติเหตุบนท้องถนนที่เกิดขึ้นโดยส่วนใหญ่ เกิดจากการเมาแล้วขับ และแม้ว่าจะมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาคาร์เมาแล้วขับหลายมาตรการก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถลดปัญหานี้ได้

ในขณะที่ทุกภาคส่วนมุ่งหมายให้ความสำคัญกับการป้องกันเพื่อลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุบนท้องถนน แต่ก็ยังมีอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งก็คือ การช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายที่ถูกผลกระทบจากอุบัติเหตุบนท้องถนน โดยในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนี้ ผู้ศึกษาจะมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายที่ถูกผลกระทบจากการเมาแล้วขับ ที่เป็นสาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนและสามารถพาราชีวิตและก่อให้เกิดผลร้ายแก่ร่างกายและทรัพย์สินของคนไทยอย่างมหาศาลซึ่งพบว่ากฎหมายที่ใช้เป็นเครื่องมือเรียกทรัพย์สินที่มีอยู่อย่างกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย

⁴M. M. Peden, *World Report on Road Traffic Injury Prevention*, Retrieved January 2, 2018 from https://www.who.int/violence_injury_prevention/publications/road_traffic/world_report/en/

⁵ข่าวสดออนไลน์, *อุบัติเหตุคร่าชีวิตคนไทยปีละกว่าสองหมื่นราย เล็งเรืออายุขั้นต่ำ ออกใบขับขี่เฉพาะบิ๊กไบค์*, ค้นวันที่ 3 มกราคม 2561 จาก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_659042

⁶สำนักงานเครือข่ายลดอุบัติเหตุ, *รายงานสถิติการเกิดอุบัติเหตุจราจรเทศกาลปีใหม่-สงกรานต์ 2559*, ค้นวันที่ 3 มกราคม 2561 จาก www.accident.or.th/index.php/2017-12-04-07-32-28/57-2560-2

⁷ไทยรัฐออนไลน์, *สรุป 7 วันอันตรายปีใหม่ ดับ 478 จยย.ขึ้นแท่น เหตุ 'เมาสุรา-ขับเร็ว'*, ค้นวันที่ 5 มกราคม 2561 จาก <https://www.thairath.co.th/content/828485>

⁸ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ 2561, *สรุปสถิติอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ 2561 ช่วง 7 วันอันตราย*, ค้นวันที่ 8 มกราคม 2561 จาก <https://voicetv.co.th/read/rkOrrXoXG>

ละเมิดนั้น ไม่ถือเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหาย หรือแม้แต่กระทั่งกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องของคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญาที่บัญญัติให้สิทธิแก่ผู้เสียหายในการเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ก็ยังไม่สามารถช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ไม่ว่าจะป็นชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน การเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนนั้น ผู้เสียหายหรือทนายทของผู้เสียหายต้องดำเนินการฟ้องร้องทางแพ่งเอง ซึ่งในการฟ้องคดีต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ อย่างในการดำเนินคดี ไม่ว่าจะเป็นความรู้ เงิน หรือแม้แต่กระทั่งระยะเวลาของการพิจารณาคดี เท่ากับว่าเป็นการเพิ่มภาระและสร้างความลำบากให้กับผู้เสียหายอีกชั้นหนึ่ง ทำให้การเยียวยาผู้เสียหายเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ไม่ทันท่วงที ส่วนตัวผู้ก่อเหตุหรือจำเลยมักจะสนใจแต่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในคดีอาญา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการต่อสู้คดี การประกันตัว หรือการจ่ายค่าปรับ เพียงเพื่อให้ตนรับโทษน้อย หรือขอให้ศาลพิจารณารอลงอาญา ซึ่งเมื่อดำเนินการในส่วนคดีอาญาจนเสร็จสิ้นแล้ว ก็ไม่สนใจที่จะช่วยเหลือเยียวยาเหยื่อ หรือเลวร้ายที่สุดคือ จำเลยยอมรับโทษทางอาญาแล้วปล่อยให้การเยียวยาค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายในคดีแพ่งเป็นเรื่องที่สูญเปล่า

อย่างเช่นกรณีของน้องเบนซ์ เด็กหญิงวัย 12 ปี ที่ต้องสูญเสียแขนขวา ซึ่งเป็นข้างที่ถนัดมาตั้งแต่เยาว์วัย เนื่องจากการเมาแล้วขับของคู่กรณีที่ขับรถข้ามเลนถนน พุ่งมาชนรถครอบครัวของน้องเบนซ์ เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 บนถนนพหลโยธิน หมู่ 6 ตำบลไม้งาม อำเภอมือง จังหวัดตาก ขณะนี้น้องเบนซ์และครอบครัวกำลังเดินทางกลับจากต่างจังหวัด ซึ่งหลังเกิดเหตุเจ้าหน้าที่วัดปริมาณแอลกอฮอล์ผู้ขับคู่กรณีได้ 250.70 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ย่อมเป็นที่ประจักษ์ว่า ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์เป็นเหตุปัจจัยให้เกิดเหตุการณ์เลวร้ายครั้งนี้ โดยครอบครัวของน้องเบนซ์ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาน้องเบนซ์จำนวน 1,306,366.50 บาท โดยที่คู่กรณีไม่ได้ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือแต่อย่างใด จนกระทั่งพนักงานอัยการจังหวัดตาก ได้ยื่นฟ้องคู่กรณีเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดตาก จำเลยจึงนำเงินมามอบให้น้องเบนซ์จำนวน 180,000 บาท เพื่อบรรเทาผลร้ายแต่เมื่อเทียบกับค่าเสียหายเฉพาะในส่วนของการรักษาพยาบาลที่เกิดขึ้น ก็ยังห่างไกลกันอยู่มาก ซึ่งในคดีนี้ศาลชั้นต้นได้ตัดสินให้จำเลยชดใช้เงินแก่น้องเบนซ์จำนวน 2,500,000 บาท และพิพากษาจำคุกจำเลย 1 ปี แต่ท้ายที่สุดแล้ว จำเลยกลับผิดนัดชำระเงิน และได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ให้พิจารณาลดโทษ ซึ่งศาลอุทธรณ์พิพากษาพิพากษายืนตามศาลชั้นต้น ส่วนการบังคับตามคำพิพากษาในคดีส่วนแพ่งนั้น ปรากฏว่า

จำเลยไม่มีทรัพย์สินอื่นใดให้บังคับ สุดท้ายแล้วน้องเบนซ์ก็ต้องเป็นเหยื่อที่ไม่ได้รับการเยียวยาอย่างยุติธรรม มีหน้าซำยังต้องกลายเป็นคนพิการไปตลอดชีวิต จากเด็กหญิงที่เคยสดใสร่าเริง กลับต้องกลายเป็นเด็กซึมเศร้า⁹ โดยที่ไร้เงาแวกรช่วยเหลือจากคู่กรณี

จากกรณีของน้องเบนซ์ แสดงให้เห็นว่าเพียงเฉพาะกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด หรือกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญานั้น ไม่สามารถช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายจากการเมาแล้วขับได้อย่างแท้จริง ฉะนั้นแล้ว นอกจากที่เราจะมุ่งบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องปรามมิให้เกิดความผิดพลาดเหล่านี้ขึ้นเพียงอย่างเดียว เราควรมีแนวทาง หรือวางมาตรการในการเยียวยาที่เชื่อมต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ เพื่อให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายได้รับการแก้ไขเยียวยาด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย และเป็นการส่งเสริมให้ทุกคนหันมาให้ความสำคัญต่อการไม่ขับรถขณะอยู่ภายใต้ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ
2. เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ
3. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาของการใช้มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ

สมมติฐานของการวิจัย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ ไม่มีประสิทธิผล ไม่เชื่อมต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหาย ทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยาอย่างทันท่วงที และเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้เสียหายในการเรียกร้องสิทธิ ซึ่งเป็นการซ้ำเติมผู้เสียหายในทางอ้อม

⁹ข่าวสดออนไลน์, สลดตถุ.12 เหยื่อเมาแล้วขับต้องตัดแขนทั้ง พ่อไวย ชรก.คู่กรณีหลอกให้ยอมความ เบี้ยวค่ารักษา, ค้นวันที่ 3 มกราคม 2561 จาก https://www.khaosod.co.th/monitor-news/news_344504

ขอบเขตของการวิจัย

วิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเผาแล้วซ้ำตามมาตรการทางกฎหมายไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน เท่านั้น

วิธีการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เผาแล้วซ้ำที่เกิดขึ้นในสังคมไทย และผนวกกับการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาวินิจฉัย ข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสารงานวิจัย และบรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเผาแล้วซ้ำ
2. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเผาแล้วซ้ำ
3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหในการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเผาแล้วซ้ำให้ได้รับการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงหลักกฎหมายไทยที่มีผลบังคับใช้กับความผิดฐานเมาแล้วขับ การชดเชยเยียวยาความเสียหายเมื่อเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ ตลอดจนประวัติความเป็นมา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการชดเชยเยียวยาเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเมาแล้วขับ ดังนี้

หลักกฎหมายไทยที่มีผลบังคับใช้กับความผิดฐานเมาแล้วขับ

1. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
2. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
3. กฎหมายหรือข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การชดเชยเยียวยาความเสียหายเมื่อเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ

1. การชดเชยเยียวยาด้วยระบบประกันภัย
 - 1.1 ความหมาย และความเป็นมาเกี่ยวกับการประกันภัย
 - 1.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535
2. การชดเชยเยียวยาตามแนวความคิดเรื่องความรับผิดเพื่อละเมิด
 - 2.1 หลักการและแนวความคิดความรับผิดในการละเมิด
 - 2.2 ความรับผิดเพื่อละเมิดอันเกิดจากอุบัติเหตุจากรถที่ผู้ขับขี่เมาแล้วขับ
3. การชดเชยเยียวยาโดยกระบวนการยุติธรรม
 - 3.1 สิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1
4. การชดเชยเยียวยาความเสียหายโดยรัฐ
 - 4.1 แนวคิด และหลักการชดเชยความเสียหายโดยรัฐ
 - 4.2 พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544
 - 4.3 รายการทำยพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

หลักกฎหมายไทยที่มีผลบังคับใช้กับความผิดฐานเมาแล้วขับ

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย เสมือนเป็นวัฒนธรรมที่มีมาแต่ช้านาน ตั้งแต่อดีตและถือเป็นเรื่องปกติธรรมดา ซึ่งมักจะนิยมดื่มในช่วงงานเลี้ยง งานสังสรรค์ งานฉลอง ตลอดจนถึงเทศกาลและงานประเพณีต่าง ๆ นอกจากนี้ มักจะมีความเชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการบำรุงสุขภาพ ทำให้เลือดลมสูบฉีด ร่างกายแข็งแรง ทำให้สมรรถภาพทางเพศดีขึ้น หรือดื่มเพื่อคลายหนาว ซึ่งเป็นความเชื่อที่ผิด เพราะแท้จริงแล้วการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เป็นสาเหตุแห่งการเกิดโรคต่าง ๆ ยิ่งดื่มมากยิ่งทำให้สมรรถภาพทางเพศเสื่อมลง เพราะแอลกอฮอล์เข้าไปเปลี่ยนระดับฮอร์โมนเพศและเป็นพิษต่ออวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายเนื่องจากแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดความบกพร่องในการกำจัดสารอะเซทัลดีไฮด์ ซึ่งปกติแล้วต้องถูกกำจัดเป็นกรดอะซิติก เมื่อไม่สามารถกำจัดสารอะเซทัลดีไฮด์ได้ตามกลไกปกติของร่างกาย ผลที่ตามมาคือเกิดการคั่งของสารอะเซทัลดีไฮด์ ซึ่งมีความเป็นพิษสูงเกิดการขยายตัวของหลอดเลือดฝอยใต้ผิวหนัง ทำให้ความร้อนไม่สามารถระบายออกจากร่างกายได้ตามปกติ ส่งผลให้ผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงรู้สึกว่าร่างกายอบอุ่นและมีอาการหน้าแดงระเรื่อ¹⁰ อย่างไรก็ตามแม้จะทราบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย แต่ประชากรไทยก็มิได้ตระหนักและให้ความสำคัญที่จะลด ละ เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรไทย จากการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ในช่วงปี 2544-2554 พบว่า อัตราการดื่มสุราของ ประชากรในปี 2544-2550 มีแนวโน้มลดลง คือจากร้อยละ 32.7 เป็นร้อยละ 30.0 แต่กลับเพิ่มขึ้นในปี 2552 (ร้อยละ 32.0) และมีอัตราการลดลงเล็กน้อยในปี 2554 (ร้อยละ 31.5)¹¹ และในปี พ.ศ. 2557 พบว่านักดื่มกลุ่มอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป หรือที่เรียกว่านักดื่มหน้าใหม่ 43.2 เป็นนักดื่มหนัก แบ่งเป็นเพศชาย ร้อยละ 48.3 และเพศหญิงร้อยละ 23.8 โดยมีสาเหตุหลัก 3 สาเหตุ ได้แก่ ดื่มเพื่อเข้าสังคม/สังสรรค์ (ร้อยละ 41.9) เลียนแบบเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม (ร้อยละ 27.3) และอยากทดลองดื่ม (ร้อยละ 24.4)¹²

¹⁰ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, สำนักศูนย์เรียนรู้สุขภาพ, **เรื่องเหล่านี้คุณรู้ผิด**, ค้นวันที่ 20 มกราคม 2561 จาก <http://resource.thaihealth.or.th/library/hot/15404>

¹¹ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, **สรุปผลที่สำคัญการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2554**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เท็กซ์แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชั่น จำกัด, 2555), หน้า 8.

¹² กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, **สรุปผลที่สำคัญการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2557**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เจริญดีมีนคองการพิมพ์ จำกัด, 2558), หน้า 13-14.

แม้ปัจจุบันจะเป็นที่ทราบดีอยู่แล้วว่า การตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์นั้น ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ แต่ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นการใช้ความรุนแรงที่มีสาเหตุมาจากฤทธิ์ของเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะอุบัติเหตุบนท้องถนนที่มีสาเหตุเกิดจากผู้ขับขี่มีพฤติกรรมบริโภคเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ก่อนไปขับขี่รถ และนำมาซึ่งความเสียหายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน หรือเศรษฐกิจของประเทศ แต่เมื่อการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ หรือการตีมีแล้วขับขี่รถนั้น ไม่ได้เป็นการประพฤติชั่วในแง่ของศีลธรรมอันดีตามขนบธรรมเนียมประเพณี รัฐอันมีหน้าที่ป้องกัน ดูแลประชาชน และจัดระเบียบสังคมให้คนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข จึงได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมของการขับขี่รถ และการบริโภคเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ซึ่งเราเรียกกฎหมายประเภทนี้ว่าเป็นกฎหมายเทคนิค (Technical Law) กล่าวคือ เป็นการกระทำความผิดที่ไม่ได้มีสภาพเป็นอาชญากรรมหรือเป็นการทำชั่ว แต่ผิดเพราะกฎหมายกำหนดว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด โดยกฎหมายประเภทนี้จะมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นทันทีเพื่อวัตถุประสงค์บางประการ ซึ่งเป็นเหตุผลทางเทคนิค (Technical Reason) และกฎเกณฑ์เหล่านั้น ไม่มีเหตุผลในทางศีลธรรม (Moral Reason) หรือหลักกฎหมายคอยสนับสนุนอยู่¹³ ซึ่งสำหรับกรณีของการเมาแล้วขับนั้น กฎหมายเทคนิคที่มีผลบังคับใช้ของไทยผู้กระทำความผิดฐานนี้มองเห็นได้ชัดคือ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งการกระทำความผิดตามกฎหมายสองฉบับนี้ เป็นการกระทำความผิดที่มีโทษ ทางอาญาโดยในที่นี้ ผู้ศึกษาจะขอกล่าวถึงเพียงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานเมาแล้วขับเท่านั้น

1. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

เนื่องจากการคมนาคมและขนส่งทางบกได้เจริญก้าวหน้าขยายตัวไปทั่วประเทศและเชื่อมโยงไปยังประเทศใกล้เคียง และจำนวนยานพาหนะในท้องถนนและทางหลวงได้ทวีจำนวนขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนและพิธีสารว่าด้วยเครื่องหมายและสัญญาณตามถนน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ซึ่งได้ใช้บังคับมากว่าสี่สิบปี ให้เหมาะสมกับสภาพการจราจรและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น และเพื่อความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น¹⁴ ซึ่งปัจจุบันได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จำนวน 11 ฉบับ โดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2559 ได้มีการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นของการเพิ่มช่องทางการชำระค่าปรับตามใบสั่งด้วยวิธีการนำระบบการชำระเงินด้วยวิธีการ

¹³ สมยศ เชื้อไทย, **นิติปรัชญา**, พิมพ์ครั้งที่ 20, (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561), หน้า 127- 131.

¹⁴ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถในการชำระค่าปรับตามใบสั่ง และได้มีการแก้ไขการระบุชื่อตำแหน่ง “อธิบดีกรมตำรวจ” ตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก เป็น “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” เนื่องจากปัจจุบันได้มีการโอนกรมตำรวจไปเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ¹⁵ ทั้งนี้ แม้ว่าจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 หลายครั้ง แต่จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถขณะเมาสุรานั้น ได้เริ่มมีกำหนดตั้งแต่กฎหมายพระราชบัญญัติจราจรทางบกพ.ศ. 2522 ฉบับแรก ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการขับขี่รถขณะเมาสุรามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 พระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2542) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจหน้าที่ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบหรือการตรวจสอบของมีนเมาหรือสารเสพติดดังกล่าวในผู้ขับขี่ได้เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าพนักงานดังกล่าวและปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ตรวจการให้สามารถดำเนินการทดสอบหรือตรวจสอบตลอดจนจับกุมปราบปรามผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะขับรถให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความปลอดภัยในท้องถนนมากยิ่งขึ้น¹⁶

1.2 พระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2550) แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดให้ความผิดของผู้ขับขี่ที่ได้ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น เป็นความผิดที่ไม่อาจกล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบได้ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท¹⁷

1.3 พระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2557) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีกำหนดข้อสันนิษฐานว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น ในกรณีที่ไมยอมให้ทดสอบโดยไม่มีเหตุอันควร อันจะเป็นมาตรการในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ขับขี่รถขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น¹⁸

¹⁵ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2559)

¹⁶ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2542)

¹⁷ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2550)

¹⁸ พระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2557)

1.1.1 นิยามความหมาย

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดคำนิยามความหมายคำสำคัญไว้ในมาตรา 4 ซึ่งมีทั้งหมด 40 อนุมาตรา โดยผู้ศึกษาจะนำมาเพียงบางส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

“ทาง” หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และลานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจรหรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมไปถึงทางรถไฟ

“รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถรา

“ผู้ขับขี่” หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ผู้ลากขึ้นยานพาหนะ

“เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

“ผู้ตรวจการ” หมายความว่า ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

1.1.2 บทบัญญัติเกี่ยวกับการขับขี่รถขณะเมาสุรา

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

- (1) ในขณะหย่อนความสามารถในอันที่จะขับ
- (2) ในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (3) ในลักษณะกีดขวางการจราจร
- (4) โดยประมาท หรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (5) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา หรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลัง ด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านได้พอแก่ความปลอดภัย
- (6) คร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถเลี้ยวรถหรือกลับรถ
- (7) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควรเว้นแต่รถลากขึ้นสำหรับทารกคนป่วยหรือคนพิการ

(8) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

(9) ในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น

มาตรา 43 ตี ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดรถและสั่งให้มีการทดสอบตามมาตรา 142 ด้วย

มาตรา 43 จัตุ ในกรณีที่ผู้ตรวจการพบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) หรือมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมพยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป

มาตรา 43 เบญจ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 43 ทวิ และมาตรา 43 ตี ให้ผู้ตรวจการแสดงบัตรประจำตัวของตนซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา 140 เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบด้วยตนเองหรือโดยการใช้เครื่องอุปกรณ์ใด ๆ ว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ จะว่ากล่าว ตักเตือนผู้ขับขี่ หรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีพบตัวผู้ขับขี่ ให้ติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่รถที่ผู้ขับขี่เห็นได้ง่าย และถ้าไม่สามารถติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่รถได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ส่งใบสั่งพร้อมพยานหลักฐานโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถภายในระยะเวลาตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด นับแต่วันที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบการกระทำความผิด และให้ถือว่าเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถได้รับใบสั่งนั้นเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันส่ง

วรรคสอง สำหรับความผิดที่กำหนดไว้ในมาตรา 157/1 มาตรา 159 มาตรา 160 มาตรา 160 ทวิ และมาตรา 160 ตี ห้ามมิให้ว่ากล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบ

มาตรา 142 เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

(1) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6

(2) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นเกี่ยวกับรถนั้น ๆ

ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าว ว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบ และผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา 43 (2)

การทดสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 157/1 วรรคหนึ่ง ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ทวิ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ตรี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 160 ตรี ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้น มีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

มาตรา 161 ในกรณีที่ผู้ขับขีผู้ใดได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้บังคับการตำรวจจราจร ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมีอำนาจสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้น มีกำหนดครั้งละไม่เกินหกสิบวัน

ผู้สั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคหนึ่งอาจบันทึกการยึดและคะแนนไว้ด้านหลังใบอนุญาตขับขี่ที่ถูกยึด และดำเนินการอบรม ทดสอบผู้ขับขีที่กระทำผิดซ้ำตั้งแต่สองครั้งภายในหนึ่งปี รวมทั้งสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ที่เสียคะแนนมากของผู้ขับขีนั้น มีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน

การดำเนินการบันทึกคะแนน อบรม ทดสอบผู้ขับขีที่กระทำผิด และการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ขับขีซึ่งถูกสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคหนึ่ง หรือถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคสอง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ถูกสั่งยึดหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสี่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ถ้าไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดภายในเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ วินิจฉัยไม่ให้ยึดใบอนุญาตขับขี่ หรือไม่พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามคำอุทธรณ์ของผู้ขับขี

คำวินิจฉัยของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้เป็นที่สุด

2. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนหน้านี้ มีทิศทางควบคุมที่เป็นไปเพื่อเก็บรายได้จากการผลิตและจำหน่ายสุรา กล่าวคือ กำหนดให้ผู้ทำการผลิต ขนส่ง และจำหน่ายสุราต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ ก่อให้เกิดระบบการเก็บภาษีสุรา และระบบการออกใบอนุญาตเพื่อควบคุม ให้รัฐสามารถเก็บภาษีสุราได้ครบถ้วน ดังจะพบเห็นได้จากกฎหมายภาษีชั้นใน พ.ศ. 2430 ที่ใช้ติดต่อกันเป็นเวลา 44 ปี โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง กระทั่งปี พ.ศ. 2493 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ขึ้นมาใช้แทน แต่ก็พบว่ากฎหมายฉบับดังกล่าว มิได้ครอบคลุมไปถึงการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์และปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการดื่มสุรา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2515 ได้มีการออกกฎหมายควบคุมเวลาการจำหน่ายสุราและควบคุมการจำหน่ายสุราให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยคณะปฏิวัติ (จอมพลถนอม กิตติขจร) แต่ประชาชนก็ไม่ได้ใส่ใจและให้ความสำคัญกับมาตรการดังกล่าว

มากนัก ประกอบกับโทษที่ไม่เหมาะสม ผู้จำหน่ายสุราจึงไม่ได้เกิดความเกรงกลัวที่จะกระทำผิดกฎหมาย ส่งผลให้ประกาศฉบับดังกล่าว ไม่มีผลเท่าใดนัก กระทั่งปี พ.ศ. 2546 รัฐได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งก็พบว่าไม่มีเพียงมีข้อห้ามจำหน่ายแก่เด็กและห้ามเด็กบริโภคเท่านั้น โดยยังไม่ครอบคลุมถึงมาตรการหรือกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ อย่างบูรณาการ รัฐจึงได้ตราพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ขึ้น เพื่อควบคุมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อันมีผลอันเนื่องมาจากการดื่มสุราหรือการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์¹⁹ โดยพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีบทบัญญัติทั้งหมด 45 มาตรา แบ่งออกเป็น 7 หมวดดังนี้

หมวดที่หนึ่ง²⁰ คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ตลอดจนจนถึงการติดตามประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น

หมวดที่สอง²¹ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมีรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ โดยคณะกรรมการชุดนี้ มีหน้าที่ เสนอนโยบาย แผนงานและการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการ, กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า, เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต้องห้ามสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี, ให้คำปรึกษาแนะนำและประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐ และเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบ

¹⁹ กระทรวงสาธารณสุข, หนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ 0423.3/1006 เรื่อง ขอแจ้งยืนยันร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ...., 19 มีนาคม 2550.

²⁰ มาตรา 5-มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

²¹ มาตรา 10-มาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

จากการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์, จัดให้มีหรือส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และเชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวดที่สาม²² สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของกรมคุ้มครองโรค กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ (1) งานธุรการของคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ และคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ,ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์และดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงาน และมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องของแลวรายงานให้คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทราบ และพิจารณาเสนอคณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ, ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัด สอนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟู สภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์, เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนถึงปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แห่งชาติ หรือคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มอบหมาย

หมวดที่สี่²³ การควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ซึ่งแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1.1 การควบคุมการผลิตหรือนำเข้า ไม่ว่าจะเป็นอย่างใด บรรจุภัณฑ์ ตลอดจนถึงข้อความคำเตือน หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

1.2 การควบคุมสถานที่หรือบริเวณที่ไม่สามารถขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ ได้แก่ ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา, สถานบริการ

²² มาตรา 24-มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

²³ มาตรา 26-มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

สาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา, สถานที่ราชการ ยกเว้น บริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร, หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก, สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ, สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง, หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง, สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป และสถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.3 การควบคุมวันและเวลาที่ห้ามมิให้มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบ่งเป็นวันที่ห้ามขายตลอด 24 ชั่วโมง ได้แก่ วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา²⁴ และวันปกติที่มีการกำหนดช่วงเวลาที่สามารถขายได้ โดยสามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ในเวลา 11.00 นาฬิกา-14.00 นาฬิกา และ เวลา 17.00 นาฬิกา-24.00 นาฬิกา²⁵ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.4 การควบคุมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนและบุคคลหย่อนความสามารถ ได้แก่ การห้ามขายให้บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์และบุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.5 การควบคุมลักษณะวิธีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาทิ ห้ามขายโดยใช้เครื่องขายอัตโนมัติหากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ, ห้ามขายโดยเรขาย, ลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย, ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเช่าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแก้วนํ้าหีบหอย หรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ, โดยแจก แถม ให้หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอยางของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนด เงื่อนไขการขายในลักษณะ

²⁴ กระทรวงมหาดไทย, ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558, 18 กุมภาพันธ์ 2558.

²⁵ กระทรวงมหาดไทย, ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2558, 22 มกราคม 2558.

ที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องตีมแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.6 การควบคุมสถานที่หรือบริเวณที่ห้ามตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ อาทิ ห้ามตีม ในวัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา, สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา, สถานที่ราชการ, สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ, สถานีบริการน้ำมัน เชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือรานคา ในบริเวณสถานีบริการ น้ำมันเชื้อเพลิง, สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป เป็นต้น หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

1.7 การควบคุมการโฆษณาเครื่องตีมแอลกอฮอล์ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องระวางโทษปรับอีกวันละ ไม่เกินห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

หมวด 5²⁶ การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์ โดยกำหนดให้ ผู้ติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์หรือญาติ คณะบุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์อาจขอรับการสนับสนุน เพื่อการ บำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพจากสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้

หมวด 6²⁷ พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นหมวดที่กำหนดถึงอำนาจหน้าที่ของพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ อาทิ อำนาจในการเข้าไปในสถานที่ ทำการของผู้ผลิต นำเขา หรือขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สถานที่ผลิต นำเขา หรือขายเครื่องตีม แอลกอฮอล์ สถานที่เก็บเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในเวลาทำการของสถานที่นั้น รวมถึงเขาตรวจสอบ ยานพาหนะเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้, อำนาจในการยึดหรืออายัด เครื่องตีมแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเขา หรือผู้ขายที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนจนถึงอำนาจในการมีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ออัยการหรือให้สงเอกสารหรือวัตถุใดมา เพื่อประกอบการพิจารณา

หมวด 7 บทกำหนดโทษ เป็นหมวดที่กำหนดถึงอัตราโทษที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

²⁶ มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

²⁷ มาตรา 34-มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้ให้คำนิยามความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ว่า “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้ให้คำนิยามความหมายของสุรา ว่า “สุรา” หมายความว่ารวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับสุรา

3. กฎหมายหรือข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1 กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา 142 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 กำหนดให้การทดสอบผู้ขับขี่ว่าเมาสุราหรือไม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงฉบับนี้ โดยได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการทดสอบผู้ขับขี่ ว่าเมาสุราหรือไม่ ดังนี้

ข้อ 1 การทดสอบผู้ขับขี่ว่าเมาสุราหรือไม่ ให้ตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่โดยใช้วิธีการตามลำดับการ ดังต่อไปนี้

(1) ตรวจวัดลมหายใจด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจหรือทดสอบ ให้ใช้เครื่องตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดโดยวิธีเป่าลมหายใจ (BREATH ANALYZER TEST) และอ่านค่าของแอลกอฮอล์ในเลือดเป็นมิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

วิธีการตรวจหรือทดสอบ ให้ปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบของเครื่องตรวจ แต่ละชนิด

(2) ตรวจวัดจากปัสสาวะ

(3) ตรวจวัดจากเลือด

การตรวจวัดตาม (2) หรือ (3) ให้ใช้ในกรณีที่ไม่สามารถทดสอบตาม (1) ได้เท่านั้น

ข้อ 2 กรณีที่ต้องทดสอบโดยวิธีตรวจวัดจากเลือดตามข้อ 1(3) ให้ส่งตัวผู้ขับขี่ไปโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด และทำการเจาะเลือดภายใต้การกำกับดูแลของผู้นประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

ข้อ 3 ถ้ามีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเมาสุรา

(1) กรณีตรวจวัดจากเลือด เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

(2) กรณีตรวจวัดจากลมหายใจหรือปัสสาวะ ให้เทียบปริมาณแอลกอฮอล์โดยใช้ปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเป็นเกณฑ์มาตรฐานดังนี้

(ก) กรณีตรวจวัดจากลมหายใจให้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ในการแปลงค่าเท่ากับ 2,000

(ข) กรณีตรวจวัดจากปัสสาวะ ให้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ในการแปลงค่าเท่ากับเศษ 1 ส่วน 1.3

3.2 กฎกระทรวง ฉบับที่ 21 (พ.ศ. 2560) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือเนื่องจากการขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น เป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนน เพราะปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการควบคุมยานพาหนะลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผู้ขับขี่ที่มีอายุน้อยหรือมีประสบการณ์ในการขับขี่ ไม่เพียงพอ แม้จะมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเพียงเล็กน้อยก็มีความสามารถในการควบคุมยานพาหนะลดลงได้ สมควรกำหนดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดให้เหมาะสมสำหรับผู้ขับขี่ดังกล่าวเพื่อเป็นการป้องกันอุบัติเหตุ ทางถนนจากผู้ขับขี่ยานพาหนะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้ โดยกฎกระทรวงฉบับนี้ ได้ยกเลิก (1) ของข้อ 3 ของกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) ออกตามความใน พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

(1) กรณีตรวจวัดจากเลือด เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ เว้นแต่ผู้ขับขี่ในกรณี ดังต่อไปนี้ มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด เกิน 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

(ก) ผู้ขับขี่ซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(ข) ผู้ขับขี่ซึ่งได้รับใบอนุญาตขับรถชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

(ค) ผู้ขับขี่ซึ่งมีใบอนุญาตขับขี่สำหรับรถประเภทอื่นที่ใช้แทนกันไม่ได้

(ง) ผู้ขับขี่ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับขี่หรืออยู่ระหว่างถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

การชดเชยเยียวยาความเสียหายเมื่อเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ

1. การชดเชยเยียวยาด้วยระบบประกันภัย

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าอุบัติเหตุมักเกิดขึ้นโดยที่เราไม่ได้คาดคิดมาก่อน และหลังจากเกิดเหตุมักจะมีความเสียหายตามมาไม่มากนักน้อย โดยเฉพาะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการขับขี่รถยนต์ เมื่อใดก็ตามที่ผู้ขับขี่ได้ทำการขับขี่รถยนต์ นั้นย่อมเกิดความเสียหายที่จะเกิดอุบัติเหตุ

ทันที และด้วยมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งนั้นมีมากมายมหาศาล จึงต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งจะเป็นสิ่งที่รองรับว่าเมื่อเกิดอุบัติเหตุและเกิดความเสียหายขึ้น จะสามารถชดเชยเยียวยาต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ และในที่นี้ ระบบประกันภัย ก็เป็นวิธีการบริหารความเสี่ยงประเภทหนึ่ง ที่เป็นการถ่ายโอนโอนความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกันภัยไปสู่บริษัทประกันภัย กล่าวคือ เมื่อเกิดความเสียหายขึ้น บริษัทประกันภัยจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามที่ได้รับค่าเบี้ยคุ้มครองในกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ผู้ชำบ่ชี่ ทั้งนี้ ผู้ชำบ่ชี่จะต้องเสียเบี้ยประกันภัยให้แก่บริษัทประกันภัยตามที่ได้ตกลงกันไว้

1.1 ความหมาย และความเป็นมาเกี่ยวกับการประกันภัย

Mark S. Dorfman : Mark S. Dorfman ได้ให้ความหมายของการประกันภัย หมายถึง การจัดการทางการเงินที่แจกจ่ายค่าของความสูญเสียที่ไม่คาดหวัง กล่าวคือ การประกันภัยเป็นธุรกิจทางการเงินที่ผู้รับประกันภัยทำหน้าที่เป็นคนกลางในการรวบรวมเงินที่สมาชิกในกลุ่มของสังคมหรือกลุ่มบุคคลที่มีการเสี่ยงภัยในลักษณะเดียวกัน นำมารวบรวมไว้เพื่อเวลาเกิดความเสียหาย ผู้รับประกันภัยก็จะทำหน้าที่จัดสรรเงินให้กับผู้ที่ได้รับความเสียหายนั้น ความเสียหายที่เกิดขึ้นต้องเป็นความเสียหายที่เกิดจากภัยที่ไม่ได้คาดหวังหรือตั้งใจจะทำให้เกิด เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น ถ้าเป็นความเสียหายที่คาดหวังได้ว่าจะเกิดขึ้นหรือเกิดจากการทุจริตของผู้เอาประกันภัยก็จะไม่เข้าข่าย ความหมายของการประกันภัย ในแง่นี้การประกันภัย เป็นการจัดการทางการเงินที่แจกจ่ายค่าของความสูญเสียที่ไม่คาดหวัง

Frederick G.Crane : การประกันภัย คือการจัดการของความเสียหายโดยการรวบรวมความสูญเสีย ที่เกิดขึ้นทั้งหลาย โดยค่าของความสูญเสียนั้นจะถูกเฉลี่ยกันไปให้ระหว่างผู้เข้าร่วมความเสี่ยงภัยทั้งหมด

คณะอนุกรรมการด้านค้าและวิชาการ สมาคมการประกันวินาศภัย: การประกันภัย คือ การที่บุคคลฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นหลักประกันแก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง โดยสัญญาว่าเขาจะต้องไม่รับความเดือดร้อนจากภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียหรือเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของเขา โดยฝ่ายผู้ให้หลักประกันจะจ่ายเงินชดเชยให้ตามจำนวนและเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ หรืออาจทำให้ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยนั้นกลับสู่สภาพดีหรือใกล้เคียงดังเดิม โดยผู้ให้หลักประกันจะได้รับเงินตอบแทนจากอีกฝ่ายหนึ่งตามจำนวนที่ตกลงกันไว้

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 บัญญัติไว้ว่า “อันว่าสัญญาประกันภัยนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งตกลงจะชดเชยค่าสินไหมทดแทน หรือ เงิน

จำนวนหนึ่งให้ในกรณีวินาศภัยหากมีขึ้น หรือเหตุอย่างอื่นในอนาคตตั้งได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัยให้”

กล่าวโดยสรุปคือ การประกันภัยเป็นการรับถ่ายโอนความเสี่ยงภัยจากผู้เอาประกันภัย ภายใต้หลักการบริหารความเสี่ยง โดยผู้รับประกันภัยเป็นฝ่ายให้ค้ำประกันสัญญาว่าหากมีความเสียหายเกิดขึ้นในลักษณะหรือเหตุการณ์ที่ได้เอาประกันภัยไว้ ผู้เอาประกันภัยจะไม่ต้องรับภัยพิบัตินั้นไว้แต่เพียงผู้เดียว ซึ่งการประกันภัยได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยพ่อค้าชาวต่างชาติที่ได้เดินทางเข้ามาทำการค้าขาย ซึ่งในยุคนั้นก็คือการประกันภัยทางทะเลและการขนส่ง ที่ถือว่าการประกันวินาศภัยประเภทแรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย แต่การประกันภัยในสมัยนั้นเป็นการรับประกันภัยกันเองระหว่างชาวต่างชาติ โดยมีได้มีการจดทะเบียนการค้าหรือแจ้งขออนุญาตจากรัฐบาลสยามในสมัยนั้นแต่อย่างใด ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ประมาณปี พ.ศ. 2368 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 ได้ทรงสั่งซื้อเครื่องพิมพ์จากประเทศอังกฤษ และทรงเกรงว่าจะเกิดความเสียหายขึ้นระหว่างการขนส่ง จึงทรงมีพระราชดำรัสรับสั่งให้ทำประกันภัยเครื่องพิมพ์ดังกล่าวระหว่างการขนส่งในนามของพระองค์เอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประกันภัยนั้นได้เริ่มแผ่เข้ามาถึงประเทศไทยแล้ว และอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยได้รู้จักวิธีการประกันภัยหรือการประกันภัยการขนส่งสินค้าตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 ส่วนการจะนับว่าการประกันภัยเกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างเป็นทางการนั้นเมื่อใดนั้น พบว่าเริ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา กล่าวคือ ชาวฝรั่งเศสได้เข้ามาตั้งห้างค้าขายในประเทศไทยมากขึ้น ห้างฝรั่งเศสเหล่านี้บางห้างเป็นตัวแทนของบริษัทประกันภัยต่างประเทศด้วย ดังที่ปรากฏเช่น ห้างบอเนียว (ปี พ.ศ. 2399) เป็นตัวแทนของ Netherlands India Sea and Fire Insurance Company รับประกันภัยทางทะเลและอัคคีภัย และเป็นตัวแทนของ North China Insurance Company, ห้างสก๊อต (ปี พ.ศ. 2399) เป็นตัวแทนของ Ocean Marine Insurance Company และห้างบิกเกนแบ็ก (ปี พ.ศ. 2401) เป็นตัวแทนของ Colonial Sea and Fire Insurance Company เป็นต้น

กระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 5 คณะทูตจากประเทศอังกฤษได้ขอพระบรมราชานุญาตให้บริษัท อีสต์เอเชียติก จำกัด ซึ่งเป็นกิจการประกันภัยของชาวอังกฤษเข้ามาดำเนินธุรกิจรับประกันชีวิตของประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ในฐานะตัวแทนของบริษัท เอควิตาเบิลประกันภัยแห่งกรุงลอนดอน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระบรมราชานุญาต โดยมีสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์เป็นผู้ถือกรรมธรรม์เป็นคนแรก แต่ธุรกิจประกันชีวิตก็ไม่ได้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากกรรมธรรม์ต้องส่งมาจากประเทศอังกฤษ ประกอบกับคนไทยยังไม่มีควมสนใจเรื่องการประกันชีวิตทำให้ธุรกิจ

ดังกล่าวต้องหยุดชะงักไปในปลายรัชกาลที่ 5 ซึ่งจะเห็นได้ว่าในสมัยนั้นยังไม่มีบริษัทหรือห้างที่ตั้งกิจการเพื่อประกอบธุรกิจประกันภัยโดยตรงในเมืองไทย ยกเว้นเพียงบริษัทเรือเมล์จีนสยาม ซึ่งได้รับอำนาจพิเศษให้ดำเนินกิจการรับประกันอัคคีภัยและรับประกันภัยทางทะเล

อย่างไรก็ดีได้มีหลักฐานปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนเกี่ยวกับกฎหมายฉบับแรกที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย กล่าวคือ บทบัญญัติเกี่ยวกับการประกันภัย พระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้นส่วนและบริษัท ร.ศ. 130 (พ.ศ. 2451) มาตรา 115 บัญญัติไว้ว่า “บริษัทเดินรถไฟ รถมราง บริษัทรับประกันต่าง ๆ บริษัททำการคลังเงินเหล่านี้ ท่านห้ามมิให้ตั้งขึ้นนอกจากได้รับพระบรมราชานุญาต” และต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือความผาสุกแห่งสาธารณชนพุทธศักราช 2471 ขึ้น กระทรวงเศรษฐการในสมัยนั้นจึงได้กำหนดเงื่อนไขประกาศกระทรวงโดยเฉพาะสำหรับผู้ขออนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตและธุรกิจประกันวินาศภัยขึ้น ประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2472 และต่อมาในปี พ.ศ. 2510 รัฐบาลก็ได้ตราพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 ออกใช้บังคับ และในปี พ.ศ. 2535 ได้แก้ไขปรับปรุงเป็นพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 รวมถึงพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถเพื่อควบคุมและส่งเสริมธุรกิจประกันภัยให้มีความมั่นคงและเป็นที่ยึดถือของประชาชนโดยทั่วไป²⁸

1.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

เนื่องจากปรากฏว่าอุบัติเหตุอันเกิดจากการใช้รถได้ทวีจำนวนขึ้นในแต่ละปี เป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดยผู้ประสบภัยดังกล่าวไม่ได้รับชดใช้ค่าเสียหายหรือได้รับชดใช้ค่าเสียหายไม่คุ้มกับความเสียหายที่ได้รับจริงและหากผู้ประสบภัยใช้สิทธิ์ทางแพ่งเรียกร้องค่าเสียหายก็ต้องใช้เวลาดำเนินคดียาวนาน ดังนั้น เพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับการชดใช้ค่าเสียหายและได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นที่แน่นอนและทันท่วงที จึงมีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ขึ้น²⁹ กล่าวโดยสรุปกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประสบภัยจากรถทุกคนได้รับชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตและร่างกายอย่างแน่นอนและรวดเร็ว ตลอดจนถึงการได้รับการรักษาพยาบาลเบื้องต้นอย่างทันท่วงที และเป็นหลักประกันแก่สถานพยาบาลทุกแห่งว่าจะได้รับค่ารักษาพยาบาลในการรักษาพยาบาล

²⁸สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, ประวัติของการประกันภัยในประเทศไทย, ค้นวันที่ 20 สิงหาคม 2561 จาก <http://www.oic.or.th/th/education/insurance/about/history>

²⁹หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

แก่ผู้ประสบภัยจากรถทุกคน และที่สำคัญเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคงแก่ครอบครัวของผู้ประสบภัยว่าจะได้รับการบรรเทาความเดือดร้อน อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุจากรถ ตลอดจนถึงเป็นแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในด้านสวัสดิการรัฐอีกด้วย โดยสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ที่เกี่ยวข้องกับกรณีความเสียหายในกรณีความผิดฐานเมาแล้วขับมีดังต่อไปนี้

1.2.1 ประเภทรถที่ต้องทำประกันภัยและไม่ต้องทำประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535

กรณีต้องทำประกันภัย มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยโดยประกันภัยกับบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการประเภทรถประกันภัยรถ ซึ่งรถที่ต้องทำประกันภัยตามกฎหมายฉบับนี้ได้แก่ รถทุกชนิดทุกประเภทตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร และรถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 4) ซึ่งเราเรียกการทำประกันภัยเช่นนี้ว่า “การทำประกันภัยภาคบังคับ”

กรณีไม่ต้องทำประกันภัย มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้รถที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องทำประกันภัย ดังนี้

- 1) รถสำหรับเฉพาะองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และ รถสำหรับผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์
- 2) รถของสำนักพระราชวังที่จดทะเบียน และมีเครื่องหมายตามระเบียบที่ เลขาธิการพระราชวัง กำหนด
- 3) รถของกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และส่วนราชการท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น และรถยนต์ ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร
- 4) รถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ หากรถที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดให้มีการเอาประกันภัยตามมาตรา 8 ก่อให้เกิดความเสียหาย ผู้ประสบภัยจะเรียกร้องค่าเสียหายเบื้องต้นจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยตาม มาตรา 23 (6) และหลังจากนั้นส่วนราชการซึ่งเป็นเจ้าของรถนั้นก็จะต้องส่งเงินจำนวนดังกล่าวคืนแก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถตามมาตรา 32

1.2.2 ผู้มีหน้าที่ต้องทำประกันภัยภาคบังคับ

ผู้มีหน้าที่ต้องทำประกันภัยภาคบังคับตามพระราชบัญญัติ ได้แก่ เจ้าของรถ ผู้ครอบครองรถในฐานะผู้เช่าซื้อรถ ตามมาตรา 4 และผู้นำรถที่จดทะเบียน

ในต่างประเทศเข้ามาใช้ในประเทศ ตามมาตรา 9 ทั้งนี้ หากฝ่าฝืนไม่จัดให้มีประกันภัยตามที่กฎหมายกำหนด มีโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตามบทบัญญัติมาตรา 37

1.2.3 ผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง

ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจากประกันภัยคือผู้ประสบภัยจากรถ อันได้แก่ ประชาชนทุกคนที่ประสบภัยจากรถ ไม่ว่าจะเป็นผู้ขับขี่ ผู้โดยสาร คนเดินเท้า หากได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุที่เกิดจากรถ ก็จะได้รับ ความคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงทายาทของผู้ประสบภัย กรณีผู้ประสบภัยเสียชีวิตด้วย

1.2.4 ความคุ้มครอง

1) การใช้สิทธิขอรับค่าเสียหายเบื้องต้น

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ประสบภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย เนื่องจากรถที่ใช้หรืออยู่ในทางหรือเนื่องจากสิ่งที่ยกหรือติดตั้งในรถนั้น และหมายความรวมถึง ทายาทโดยธรรมของผู้ประสบภัยซึ่งถึงแก่ความตายด้วย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยอันเกิดจากรถ

“ผู้ซึ่งอยู่ในรถ” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ในหรือบนหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถและ หมายความรวมถึงผู้ซึ่งกำลังขึ้นหรือกำลังลงจากรถนั้นด้วย

“ค่าเสียหายเบื้องต้น” หมายความว่า ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่าย อันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ค่าปลงศพ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดการศพ รวมทั้ง ค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอย่างอื่นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยในเบื้องต้น ทั้งนี้ ตามรายการและจำนวนเงินที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 20 วรรคสอง

มาตรา 20 เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ผู้ประสบภัยจากรถที่ บริษัทได้รับประกันภัยไว้ ให้บริษัทจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยเมื่อได้รับคำร้องขอ จากผู้ประสบภัย

ความเสียหายที่จะให้ได้รับค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวนเงิน ค่าเสียหายเบื้องต้น การร้องขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นและการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ ผู้ประสบภัยตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 27 การขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ประสบภัยต้องร้องขอภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ที่มีความเสียหายเกิดขึ้น

และเมื่อพิจารณาถึงกฎกระทรวงตามมาตรา 20 วรรคสอง พบว่า ค่าเสียหายที่จะให้ได้รับค่าเสียหายเบื้องต้น มีดังต่อไปนี้³⁰

- 1.1) ค่าใช้จ่ายในกรณีความเสียหายต่อร่างกาย ได้แก่
 - 1.1.1) ค่ายาและค่าเวชภัณฑ์ที่ใช้ในการบำบัดรักษา
 - 1.1.2) ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษา รวมทั้งค่าซ่อมแซม
 - 1.1.3) ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าตรวจ และค่าวิเคราะห์โรค ทั้งนี้ไม่รวมถึงค่าจ้างพยาบาลพิเศษและค่าบริการอื่นทำนองเดียวกัน
 - 1.1.4) ค่าห้องและค่าอาหารตลอดเวลาที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล
 - 1.1.5) ค่าพาหนะนำผู้ประสบภัยไปสถานพยาบาล
- 1.2) ค่าใช้จ่ายในกรณีความเสียหายต่อชีวิต ได้แก่
 - 1.2.1) ค่าปลงศพ
 - 1.2.2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดการศพ
- 2) จำนวนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น ให้เป็นไปดังต่อไปนี้³¹
 - 2.1) กรณีบาดเจ็บ จะได้รับการชดใช้เป็นค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่าย อันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 30,000 บาท ต่อหนึ่งคน
 - 2.2) กรณีผู้ประสบภัยได้รับความเสียหายต่อร่างกาย (ทุพพลภาพ) อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้บริษัทจะจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวน 35,000 บาท ต่อหนึ่งคน
 - (ก) ตาบอด
 - (ข) หูหนวก
 - (ค) เป็นใบ้หรือเสียความสามารถในการพูด หรือลิ้นขาด
 - (ง) สูญเสียอวัยวะสืบพันธุ์
 - (จ) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว
 - (ฉ) เสียอวัยวะอื่นใด
 - (ช) จิตพิการอย่างติดตัว
 - (ซ) ทุพพลภาพอย่างถาวร

³⁰กฎกระทรวง กำหนดความเสียหายที่จะให้ได้รับค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น การร้องขอรับและการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น พ.ศ. 2552.

³¹กฎกระทรวง กำหนดความเสียหายที่จะให้ได้รับค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น การร้องขอรับและการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557.

2.3) กรณีบาดเจ็บจะได้รับการชดใช้ค่ารักษาพยาบาลตาม ข้อ 2.1 และต่อมาทุพพลภาพตาม ข้อ 2.2 รวมกันแล้วจะไม่เกิน 65,000 บาท ต่อหนึ่งคน

2.4) กรณีเสียชีวิตจะได้รับการชดใช้เป็นค่าปลงศพและค่าใช้จ่าย อันจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการศพ จำนวน 35,000 บาท ต่อหนึ่งคน

2.5) กรณีเสียชีวิตภายหลังการรักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอัน จำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามที่จ่ายจริงตามข้อ 1 รวมกันไม่เกิน 65,000 บาท ต่อหนึ่ง คน

3) การยื่นเอกสารขอรับค่าเสียหายเบื้องต้น

การร้องขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นต่อบริษัทที่รับประกันภัย ให้ยื่น คำร้องขอตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และต้องมีหลักฐานดังต่อไปนี้

3.1) ความเสียหายต่อร่างกาย

3.1.1) ใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการแจ้งหนี้เกี่ยวกับการ รักษาพยาบาลในกรณีที่มีการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล

3.1.2) สำเนาบัตรประจำตัวหรือหลักฐานอื่นใดที่ทางราชการ เป็นผู้ออกให้ สำเนาใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวหรือสำเนาหนังสือเดินทาง หรือหลักฐานอื่น ใดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ที่มีชื่อในหลักฐานนั้น เป็นผู้ประสบภัย แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ประสบภัยได้รับความเสียหายต่อร่างกายอย่างหนึ่ง อย่างใดตามข้อ 3.1) นอกจากต้องยื่นหลักฐานตาม 3.1.1) และ 3.1.2) แล้ว ให้ยื่นใบรับรองแพทย์ หรือความเห็นแพทย์ หรือหลักฐานอื่นใดที่ระบุว่าเป็นผู้ประสบภัยซึ่งได้รับความเสียหาย ต่อร่างกายดังกล่าว พร้อมทั้งสำเนาบันทึกระงับประจำวันของพนักงานสอบสวนหรือหลักฐานอื่นใด ที่แสดงว่าผู้นั้นได้รับความเสียหายจากการประสบภัยจากรถด้วย

3.2) ความเสียหายต่อชีวิต

3.2.1) สำเนามรณะบัตร หรือหลักฐานอื่นใดที่นายทะเบียน ประกาศกำหนดซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ที่มีชื่อในหลักฐานนั้นเป็นผู้ประสบภัย

3.2.2) สำเนาบันทึกระงับประจำวันของพนักงานสอบสวนหรือ หลักฐานอื่นใดที่แสดงว่าผู้นั้นถึงแก่ความตายจากการประสบภัยจากรถในกรณีที่ผู้ประสบภัย ถึงแก่ความตายภายหลังจากการเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล

ทั้งนี้ การร้องขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นจากบริษัทที่รับประกันภัย ต้องกระทำภายใน 180 วันนับแต่วันที่ที่มีความเสียหายเกิดขึ้น³² และการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น ให้จ่ายแก่ผู้ร้องขอตามข้อ 6 แล้วแต่กรณี เป็นเงินสดหรือเป็นเช็คที่มีได้ลงวันที่ล่วงหน้า ภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอโดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ความรับผิดชอบ³³ ทั้งนี้ การได้รับชดใช้ ค่าเสียหายเบื้องต้น ไม่ตัดสิทธิผู้ประสบภัย ที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์³⁴

4) บุคคลผู้มีสิทธิร้องขอรับค่าเสียหายเบื้องต้น มีดังต่อไปนี้

4.1) กรณีความเสียหายต่อร่างกายให้ผู้ประสบภัยเป็นผู้ร้องขอ หากผู้ประสบภัยไม่สามารถร้องขอได้ ให้สถานพยาบาลที่รักษาผู้ประสบภัยและได้รับโอนสิทธิ เรียกร้องจากผู้ประสบภัย บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ที่รับโอนสิทธิ เรียกร้องจากสถานพยาบาลที่รักษาผู้ประสบภัยทนายทหรือญาติ หรือผู้มีส่วนได้เสียของผู้ประสบภัย แล้วแต่กรณี ร้องขอแทน

ในกรณีที่ผู้ประสบภัยได้รับความเสียหายต่อร่างกายจนทุพพลภาพให้ผู้ประสบภัยเป็นผู้ร้องขอ หากผู้ประสบภัยไม่สามารถร้องขอได้ให้ทนายทหรือญาติหรือผู้มีส่วนได้เสียของผู้ประสบภัย แล้วแต่กรณี ร้องขอแทน

4.2) กรณีความเสียหายต่อชีวิต ให้ผู้ที่เป็นทายาทโดยธรรมของผู้ประสบภัยเป็นผู้ร้องขอ

4.2.1) ค่าสินไหมทดแทน (ส่วนเกินค่าเสียหายเบื้องต้น)

บริษัทจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของ ผู้ประสบภัยในนามผู้เอาประกันภัย ซึ่งผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายต่อผู้ประสบภัย เนื่องจากรถที่ใช้หรืออยู่ในทาง หรือเนื่องจากสิ่งที่บรรทุหรือติดตั้งในรถนั้น ในระหว่างระยะเวลา ประกันภัย ดังนี้³⁵

1. ในกรณีที่ผู้ประสบภัยได้รับบาดเจ็บ แต่ไม่ถึงกับ สูญเสียอวัยวะหรือ ทุพพลภาพอย่างถาวร บริษัทจะจ่ายค่ารักษาพยาบาลและค่าเสียหายอย่างอื่นที่ผู้ประสบภัย สามารถ เรียกร้องได้ตามมูลละเมิดตามความเสียหายที่แท้จริงแต่ไม่เกิน 80,000 บาท ต่อหนึ่งคน

³² มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

³³ มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

³⁴ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

³⁵ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, คำสั่งนายทะเบียนที่ 15/2559 เรื่อง ให้ใช้แบบ ข้อความ กรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์รวมการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ, 11 มีนาคม 2559.

2. กรณีได้รับความเสียหายต่อร่างกายหรืออนามัยในกรณีใดกรณีหนึ่ง หรือหลายกรณี ดังต่อไปนี้ บริษัทจะจ่ายเต็มตามจำนวนเงินคุ้มครองสูงสุด 300,000 บาท ต่อหนึ่งคน

- (ก) ตาบอด
- (ข) หูหนวก
- (ค) เป็นใบ้หรือเสียความสามารถในการพูด หรือ ลิ่นขาด
- (ง) สูญเสียอวัยวะสืบพันธุ์
- (จ) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว
- (ฉ) เสียอวัยวะอื่นใด
- (ช) จิตพิการอย่างติดตัว
- (ซ) ทุพพลภาพอย่างถาวร

3. กรณีเสียชีวิต บริษัทจะจ่ายเต็มตามจำนวนเงินคุ้มครองสูงสุด 300,000 บาท ต่อหนึ่งคน

4. ในกรณีที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล ในฐานะคนไข้ใน บริษัทจะจ่ายค่าชดเชยรายวัน วันละ 200 บาท จำนวนรวมกันไม่เกิน 20 วัน เป็นค่าเสียหายที่เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากความคุ้มครองที่กล่าวมาแล้วนั้น

5. การสำรองจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทนค่าชดเชยรายวัน และ ค่าปลงศพ

ในกรณีที่เอาประกันภัยไว้กับบริษัทประสบอุบัติเหตุชนกับรถอื่น ซึ่งมีการประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ บริษัทจะสำรองจ่ายให้แก่ผู้ประสบภัย ซึ่งโดยสารมาในรถ หรือกำลังขึ้น หรือกำลังลงจากรถที่เอาประกันภัยไว้กับบริษัท ดังนี้

5.1 ค่ารักษาพยาบาลตามใบเสร็จรับเงิน ไม่เกิน 80,000 บาท ต่อหนึ่งคน สำหรับกรณีได้รับบาดเจ็บ

5.2 ค่าทดแทน หรือค่าปลงศพ เป็นจำนวนเงิน 300,000 บาท ต่อหนึ่งคน สำหรับกรณีเสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ หรือทุพพลภาพอย่างถาวร

5.3 ค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทน หรือค่าปลงศพ รวมกันไม่เกิน 300,000 บาทต่อหนึ่งคนสำหรับผู้ประสบภัยที่เป็นบุคคลภายนอก รถ บริษัทและ

ผู้รับประกันภัยอื่นจะร่วมกันสำรองจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทนหรือค่าปลงศพ โดยเฉลี่ย ฝ่ายละเท่า ๆ กัน

5) กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 33 วางหลักไว้ว่า ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นเรียกว่า กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยเมื่อมีกรณีตามมาตรา 23 และเป็นค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกองทุนประกอบด้วย

5.1) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

5.2) เงินที่บริษัทจ่ายสมทบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา 36 และเงินเพิ่มที่ได้รับตามมาตรา 36 ทวิ 19

5.3) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

5.4) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาตามมาตรา 28 มาตรา 30 มาตรา 31 หรือมาตรา 32

5.5) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

5.6) ดอกผลของเงินกองทุน

5.7) เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินที่ได้มาตาม (4) และ (5)

5.8) เงินรายได้อื่น ๆ เงินและทรัพย์สินดังกล่าวให้เป็นของกรมการประกันภัยเพื่อใช้ประโยชน์ตาม วัตถุประสงค์ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

กล่าวโดยสรุปกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัย กรณีดังต่อไปนี้

1. รถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยมิได้จัดทำประกันภัยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเจ้าของรถไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น โดยกรณีบาดเจ็บ จ่ายไม่เกิน 30,000 บาท และกรณีเสียชีวิต จ่ายไม่เกิน 35,000 บาท

2. รถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายมิได้อยู่ในความครอบครองของเจ้าของรถในขณะที่เกิดเหตุเพราะถูกยักยอก ฉ้อโกง กรรโชก ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ และได้มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนไว้แล้ว

3. รถนั้นไม่มีผู้แสดงตนเป็นเจ้าของรถและมิได้จัดให้มีการประกันความเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้

4. รถนั้นมีผู้ขับหลบหนีไปหรือไม่อาจทราบได้ว่าความเสียหายเกิดจากรถคันใด

5. บริษัทไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยหรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวน

6. รถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นรถที่ได้รับการยกเว้นตามกฎหมาย

ดังนั้น หากเจ้าของรถฝ่าฝืนไม่ทำประกันภัยแล้วรถคันดังกล่าวไปก่อให้เกิดความเสียหายกับผู้ประสบภัย หรือเจ้าของรถจ่ายเงินค่าเสียหายเบื้องต้นน้อยกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด ผู้ประสบภัยหรือทายาทโดยธรรมของผู้ประสบภัยสามารถยื่นขอรับค่าเสียหายได้ โดยกรณีบาดเจ็บเท่าที่รักษาจริงจะไม่เกิน 30,000 บาท หากเสียชีวิต 35,000 บาท และกรณีที่เจ้าของรถจ่ายค่าเสียหายน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด ผู้ประสบภัยหรือทายาทโดยธรรมของผู้ประสบภัยก็ยังคงมาขอรับส่วนที่ยังขาดอยู่ได้จากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ โดยต้องยื่นภายใน 180 วัน นับตั้งแต่วันที่มีความเสียหายเกิดขึ้น และเมื่อกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจ่ายค่าเสียหายดังกล่าวไปแล้ว นายทะเบียนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มีหน้าที่เรียกเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายไปคืนจากเจ้าของรถรวมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสิบของจำนวนค่าเสียหายเบื้องต้นที่จ่ายจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยเพื่อเข้าสมทบอีกต่างหาก โดยเจ้าของรถต้องจ่ายเงินภายใน 7 วันนับแต่วันที่รับคำสั่งจากนายทะเบียน

6) บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 10 ทวิ ได้กำหนดให้จัดตั้ง “บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการเกี่ยวกับการรับคำร้องขอและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้ แทนบริษัทประกันภัยต่าง ๆ อันเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประสบภัยหรือทายาทโดยธรรมของผู้ประสบภัยที่ไม่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัทที่รับประกันภัยรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้ เนื่องจากบริษัทกลางฯ มีสาขาให้บริการอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2542 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย เฉพาะการประกันภัยรถจักรยานยนต์ ตามมาตรา 10 ทวิ(2) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2540

ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ³⁶ และนอกจากนี้ กรมการประกันภัยได้มอบหมายให้สมาคมประกันวินาศภัยเป็นผู้พิจารณาเสนอหน่วยงานที่เห็นสมควรทำหน้าที่เป็นสำนักงานประกันภัยรุดผ่านแดนแห่งชาติ หรือ National Bureau ตามกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Goods in Transit: AFAFGIT) พิธีสาร 5 แผนการประกันภัยรถภาคบังคับอาเซียน (ASEAN Scheme of Compulsory Motor Vehicle Insurance) โดยสมาคมประกันวินาศภัยได้มีการพิจารณาเรื่องนี้ในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารครั้งที่ 10/2542-44 และต่อมาสมาคมประกันวินาศภัยได้มีหนังสือที่ กป.7/2543 ลงวันที่ 25 มกราคม 2543 เสนอให้กรมการประกันภัยพิจารณา บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ทำหน้าที่เป็น National Bureau ซึ่งกรมการประกันภัยเห็นชอบกับข้อเสนอดังกล่าวและได้มีหนังสือฉบับที่ พณ 0506/2047 ลงวันที่ 12 เมษายน 2545 แจ้งให้บริษัทกลาง ฯ ดำเนินการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ให้สามารถดำเนินการเป็น National Bureau ได้ ต่อมาในการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทกลาง ฯ ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2545 ที่ประชุมมีมติให้แก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิเพื่อให้สามารถทำหน้าที่เป็น National Bureau ตามที่กรมการประกันภัยแนะนำ และต่อมาภาครัฐได้ดำเนินการตามขั้นตอนการยื่นยันสัตยาบันไปยัง ASEAN Secretariat เพื่อแสดงว่าประเทศไทยได้แต่งตั้ง บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด เป็น Thailand National Bureau of Insurance อย่างเป็นทางการและเพื่อการดำเนินการตามพิธีสาร 5 ว่าด้วยโครงการประกันภัยรถยนต์ผ่านแดนภาคบังคับของอาเซียนทำหน้าที่เป็นสำนักงานประกันภัยรุดผ่านแดนแห่งชาติ (Thai National Bureau of Insurance)³⁷

2. การชดเชยเยียวยาตามแนวความคิดเรื่องความรับผิดชอบเพื่อละเมิด

2.1 หลักการและแนวความคิดความรับผิดชอบในการละเมิด

ในสังคมโบราณเมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นสังคม เป็นธรรมชาติที่จะมีความขัดแย้งกระทั่งถึงการประทุษร้ายต่อกัน ซึ่งมักจะมีความเสียหายเกิดขึ้นไม่มากก็น้อย ก่อให้เกิดหลักการชดเชยความเสียหายที่ผู้เสียหายมีอำนาจแก้แค้นผู้ที่ประทุษร้ายตนได้โดยลำพัง ดังสำนวนที่ว่า “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” หรือหลักการแก้แค้น ซึ่งเป็นหลักกฎหมายของโรมันในยุคโบราณ แต่อย่างไรก็ดีการแก้แค้นกันเองตามหลักดังกล่าวนั้น กลับยิ่งทวีคูณความไม่สงบสุขในสังคมเป็นอย่างมาก ต่อมาในภายหลังเมื่อสังคมมนุษย์มีการก่อตั้งเป็นรัฐ รัฐจึงเข้ามาทำหน้าที่

³⁶ บริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด, *ความเป็นมาของบริษัท*, ค้นวันที่ 22 สิงหาคม 2561 จาก <http://www.rvp.co.th/history.php>

³⁷ บริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด, *การทำหน้าที่เป็น สำนักงานประกันภัยรุดผ่านแดนแห่งชาติ*, ค้นวันที่ 22 สิงหาคม 2561 จาก http://www.rvp.co.th/service_position.php

ในการลงโทษแทนผู้เสียหายตามบทลงโทษที่บัญญัติไว้ และห้ามมิให้ประชาชนแก้แค้นกันเองตามหลักเดิมอีกต่อไป ซึ่งทำให้เกิดแนวคิดในการแบ่งแยกการลงโทษทางอาญาต่อผู้กระทำความผิดโดยรัฐ อันเป็นสิทธิเด็ดขาดของรัฐแต่เพียงผู้เดียว ส่วนความเสียหายก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง โดยกำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเนื่องมาจากการประทุษร้ายนั้นได้ ซึ่งก็คือ “กฎหมายลักษณะละเมิด”³⁸ นั่นเอง

ในระบบกฎหมาย civil law เมื่อรัฐให้สิทธิผู้เสียหายเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำละเมิด ผู้กระทำละเมิดจึงกลายเป็นลูกหนี้ที่มีหน้าที่ต้องชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย จึงถือได้ว่าละเมิดเป็นบ่อเกิดแห่งหนี้ที่ผู้กระทำละเมิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกละเมิด ทั้งนี้ มาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 5 ได้ให้ความหมายของละเมิดว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่า ผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” โดยจากบทบัญญัติดังกล่าวพบว่าสาระสำคัญของการทำละเมิด มีดังนี้³⁹

2.1.1 ผู้กระทำละเมิด ไม่จำกัดว่าจะเป็นผู้ใด แต่ต้องเป็นบุคคล ดังนั้น บุคคลที่มีสภาพบุคคลอยู่ในวันที่ทำให้เกิดละเมิดย่อมต้องรับผิดชอบในการละเมิดของตน ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล นอกจากนี้บุคคลธรรมดาแม้จะไม่มีความสามารถในการทำนิติกรรม เช่น ผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถก็ทำละเมิดได้ ส่วนนิติบุคคลนั้น แม้ไม่มีชีวิตจิตใจแต่ก็มีการกระทำอันเป็นการละเมิดได้ โดยผ่านผู้ผู้กระทำแทน

2.1.2 การกระทำที่จะทำให้เกิดละเมิดต่อบุคคลอื่น ต้องเป็นกระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำ และอยู่ภายใต้บังคับของจิตใจที่ผู้กระทำจะเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวร่างกายของตน ฉะนั้น เรื่องที่อยู่ภายในจิตใจ เช่น การคิด การตัดสินใจ ยังไม่ถือเป็นการกระทำ ตราบใดที่ยังไม่ได้กระทำตามที่คิดที่ตัดสินใจไว้ ก็ถือว่ายังไม่มี การกระทำ นอกจากนี้ การกระทำที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับจิตใจก็ไม่อาจจะเรียกว่ามีการกระทำได้ เช่น การกระทำของเด็กทารกที่เคลื่อนไหวร่างกายนั้น เกิดจากความไร้เดียงสาไม่อาจจะเรียกว่าเคลื่อนไหวร่างกายภายใต้บังคับของจิตใจได้ หรือการเคลื่อนไหวเพราะเกิดจากการเจ็บป่วย ละเมอ เป็นการเคลื่อนไหวโดยไร้สติไม่เป็นการกระทำ แต่คนที่มีจิตบกพร่อง โรคจิตหรือมีจิตฟั่นเฟือนแม้ในทาง

³⁸ สุขุม ศุภนิธย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ละเมิด, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร: นิติบรรณการ, 2543), หน้า 1.

³⁹ ไพจิตร ปุญญพันธ์, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด, พิมพ์ครั้งที่ 13, (กรุงเทพมหานคร: นิติบรรณการ, 2553), หน้า 5.

อาญาจะเป็นเหตุยกเว้นโทษ แต่ในทางแพ่งหาก กระทำในขณะที่รู้สำนึกในการกระทำก็ต้อง รับผิดชอบในการละเมิด

2.1.3 โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ความรับผิดชอบเพื่อการละเมิดนั้นเป็นความ รับผิดชอบทางแพ่งที่มีหลักว่าจะต้องมีความผิด (fault) โดยความผิดในที่นี้พิจารณาจากการกระทำ นั้น ๆ ว่าเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ โดยที่การจงใจนั้น มีสองความหมาย คือการตั้งใจให้ผู้อื่นเสียหายหรือเพียงแต่รู้ว่าการกระทำของตนอาจทำให้ ผู้อื่นเสียหายได้ ไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ตาม ส่วนการกระทำโดยประมาทนั้น หมายถึง การกระทำโดยไม่ใช้ความระมัดระวังให้เพียงพอ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วบุคคลเช่นนั้นอาจใช้ความ ระมัดระวังได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ และจะต้องไม่ใช้การกระทำโดยตั้งใจหรือเล็งเห็นผล⁴⁰

2.1.4 โดยผิดกฎหมาย ความหมายของการกระทำโดยผิดกฎหมายตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นมีความหมายเพียงแต่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น แม้การ กระทำนั้น ไม่ถึงกับผิดกฎหมายโดยชัดแจ้ง แต่กระทำโดยไม่มีสิทธิหรือผิดหน้าที่ก็เป็นการ กระทำโดย มิชอบด้วย กฎหมายตามความหมายของมาตรา 420 แล้ว⁴¹ กลับกัน หากผู้หนึ่งได้ กระทำโดยมีอำนาจกระทำได้ไม่ว่าจะเป็นอำนาจตามที่กฎหมายให้ไว้ หรือเป็นสิทธิที่ผู้กระทำ สามารถทำได้ แม้จะทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ก็ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายนั้น ทั้งนี้ การใช้สิทธิ ที่มีแต่จะเกิดความเสียหายต่อผู้อื่น แม้ว่าจะไม่ผิดต่อกฎหมาย แต่ก็เป็นละเมิด ได้เช่นกัน ตามมาตรา 421 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่วางหลักไว้ว่า การใช้สิทธิซึ่งมี แต่จะให้เสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น ท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

2.1.5 มีความเสียหายต่อบุคคลอื่น ความรับผิดชอบในการละเมิดนั้นจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ นั้น ไปก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นด้วย หากไม่เกิดความเสียหาย ความรับผิดชอบในการละเมิดก็ไม่อาจมีได้ ซึ่งความเสียหายต่อผู้อื่นนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 "...ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่า ผู้นั้นทำละเมิด จำต้อง ใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น" ดังนั้น ความเสียหายที่เกิดขึ้นอาจเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งก็ได้

ในงานศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ จะกล่าวถึงเพียงความรับผิดชอบทางละเมิด อันเกิดจากอุบัติเหตุจากรถที่ผู้ขับขี่เมาแล้วขับและค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด เพื่อเป็น

⁴⁰ เสนีย์ ปราโมช และ มุนินทร์ พงศาปาน, **ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ ภาค 1-2**, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร: นิติบรรณการ, 2561), หน้า 621.

⁴¹ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 622.

แนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองผู้ประสบภัยจากกรณีดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2 ความรับผิดเพื่อละเมิดอันเกิดจากอุบัติเหตุจากรถที่ผู้ขับขี่เมาแล้วขับ

ปัญหาเมาแล้วขับเป็นปัญหาสำคัญบนท้องถนนในสังคมไทย บ่อยครั้งผู้คนในสังคมก็จะก่อตัวขึ้นเรียกร้องให้มีการจัดการกับผู้ขับขี่ที่เมาแล้วขับอย่างเด็ดขาดและจริงจัง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิมอีก เพราะมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นมีผลกระทบรุนแรงมากทั้งในด้านชีวิต ร่างกาย ตลอดจนจนถึงภาพรวมของเศรษฐกิจ ซึ่งปัญหานี้สามารถป้องกันได้หากคนในสังคมเคารพต่อกฎหมายและกติกาสังคม แต่ทว่ายังมีกลุ่มคนที่ละเลยแลมองข้ามจนก่อให้เกิดความสูญเสียในที่สุด ซึ่งผู้กระทำต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในทางละเมิดแก่ผู้เสียหายหรือทายาทของผู้เสียหาย เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พบว่ามีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากอุบัติเหตุจากรถที่ผู้ขับขี่เมาแล้วขับ คือมาตรา 420 ซึ่งเป็นบทหลักและมาตรา 423 ที่เป็นบทเฉพาะในเรื่องของความเสียหายที่เกิดจากยานพาหนะโดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.2.1 ความรับผิดเพื่อละเมิดตาม มาตรา 420

มาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่น โดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นกระทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” กล่าวคือหากมีการกระทำผิดกฎหมายโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายแก่ชีวิตร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดนั้น ซึ่งบทบัญญัติมาตรานี้เป็นการกำหนดหลักความผิดที่อยู่บนหลักความจงใจหรือประมาทเลินเล่อก่อให้เกิดความเสียหาย อันเป็นพื้นฐานของความรับผิด (Liability Based on Fault) กล่าวคือไม่มีความรับผิด ถ้าปราศจากความผิด

2.2.2 ความรับผิดเพื่อละเมิดตาม มาตรา 437

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 437 วรรคแรก วางหลักไว้ว่า “บุคคลใดครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอย่างใด ๆ อันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือเกิดเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั่นเอง” กล่าวคือ ผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะที่เดินด้วยกำลังเครื่องจักรกลต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากยานพาหนะนั้น ไม่ว่าผู้ครอบครองหรือ

ผู้ควบคุมดูแลยานพาหนะจะได้ตั้งใจหรือประมาทเลินเล่อ ก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่จะพิสูจน์แก้ตัวได้ ซึ่งตามบทบัญญัตินี้มีหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาดังนี้

1) ยานพาหนะที่เดินด้วยเครื่องจักรกล หมายถึง ยานพาหนะทุกชนิดที่ใช้เครื่องจักรกล เช่น รถยนต์ เรือยนต์ เครื่องบิน ซึ่งเคลื่อนไปด้วยกำลังเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า หรือพลังแสงอาทิตย์ หรือพลังงานปรมาณู ดังนั้น ถ้ายานพาหนะเคลื่อนไปด้วยแรงคนหรือแรงสัตว์หรือพลังงานธรรมชาติโดยตรง เช่น รถจักรยาน เกวียน รถม้า เรือใบ ย่อมไม่ใช่ยานพาหนะเดินด้วยเครื่องจักรกล

2) ความเสียหายต้องเกิดขึ้นขณะยานพาหนะนั้นกำลังเดินด้วยเครื่องจักรกล ดังนั้น หากยานพาหนะนั้น จอดอยู่กับที่แล้วผู้เสียหายไปโดนยานพาหนะนั้นเข้าเอง หรือยานพาหนะนั้นเคลื่อนที่ไปเพราะคนเข็นหรือสัตว์ฉุดลาก หรือไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ ย่อมไม่ถือว่าเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล แต่ถ้ายานพาหนะวิ่งไปแล้วเครื่องดับ ต่อมารถยนต์ยังคงเล่นต่อไปอยู่ ก็ต้องถือว่าเป็นยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 122/2474 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1300-1315/2499)

3) ความเสียหายเกิดจากยานพาหนะที่เดินด้วยกำลังเครื่องจักรกลนั้น ต้องเกิดจากตัวยานพาหนะนั้นโดยตรง เช่น ชน, ทับ หรือเป็นผลจากการเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล เช่น พลิกคว่ำทำให้ของที่บรรทุกมาตกหล่นไปทับผู้อื่นเสียหาย ยางระเบิดหรือวิ่งบนทางที่มีน้ำขังอยู่แล้วน้ำกระเด็นไปเปียกคนข้างถนน เป็นต้น

4) ความเสียหายต้องเกิดแก่บุคคล ทรัพย์สิน หรือยานพาหนะอื่นที่มีได้เดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล มิฉะนั้นทั้งสองฝ่ายต่างไม่ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานตามมาตรา 437 ซึ่งต้องนำมาตรา 420 มาใช้ในการพิสูจน์ว่าฝ่ายใดตั้งใจหรือประมาทเลินเล่อ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5371/2557 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2379 - 2380/2532)⁴²

2.2.3 ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 5 ละเมิด หมวด 2 ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด กำหนดให้ผู้กระทำละเมิดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ได้รับความเสียหาย ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 438 - มาตรา 448 ดังนี้

มาตรา 438 กำหนดว่า ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

⁴²วิเชียร, ความรับผิดทางละเมิด กรณีความเสียหายซึ่งเกิดจากยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล, ค้นวันที่ 25 สิงหาคม 2561 จาก https://wichianlaw.blogspot.com/2017/03/blog-post_12.html

อนึ่ง ค่าสินไหมทดแทนนั้นได้แก่การคืนทรัพย์สินอันผู้เสียหาย ต้องเสียไป เพราะละเมิด หรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น รวมทั้งค่าเสียหาย อันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันได้ก่อกำขึ้นนั้นด้วย

มาตรา 439 กำหนดว่า บุคคลผู้จำต้องคืนทรัพย์สินอันผู้อื่นต้องเสียไปเพราะละเมิดแห่งตนนั้น ยังต้องรับผิดชอบตลอดถึงการที่ทรัพย์สินนั้นทำลายลงโดยอุบัติเหตุหรือการคืนทรัพย์สินตกเป็นพันวิสัยเพราะเหตุอย่างอื่นโดยอุบัติเหตุ หรือทรัพย์สินนั้นเสื่อมเสียลงโดยอุบัติเหตุด้วย เว้นแต่เมื่อการที่ทรัพย์สินทำลาย หรือตกเป็นพันวิสัยจะคืนหรือเสื่อมเสียนั้นถึงแม้ว่าจะมิได้มีการทำละเมิด ก็คงจะต้องตกไปเป็นอย่างนั้นอยู่เอง

มาตรา 440 กำหนดว่า ในกรณีที่ต้องใช้ราคาทรัพย์สินอันได้เอาของเขาไป กิติ ในกรณีที่ต้องใช้ราคาทรัพย์สินอันลดน้อยลงเพราะบุบสลายกิติ ฝ่ายผู้ต้อง เสียหายจะเรียกดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย คิดตั้งแต่เวลาอัน เป็นฐานที่ตั้งแห่งการประมาณราคานั้นก็ได้

มาตรา 441 กำหนดว่า ถ้าบุคคลจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ เพราะเอาสังหาริมทรัพย์ของเขาไปกิติ หรือเพราะทำของเขาให้บุบสลายกิติ เมื่อใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลซึ่ง เป็นผู้ครองทรัพย์สินนั้นอยู่ในขณะที่เอาไป หรือขณะที่ทำให้บุบสลายนั้นแล้ว ท่านว่าเป็นอันหลุดพ้นไปเพราะการที่ได้ใช้ให้เช่นนั้นแม้กระทั่งบุคคลภายนอกจะเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือมีสิทธิอย่างอื่นเหนือทรัพย์สินนั้น เว้นแต่สิทธิของบุคคล ภายนอกเช่นนั้นจะเป็นที่รู้ที่อยู่แก่ตน หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของตน

มาตรา 442 กำหนดว่า ถ้าความเสียหายได้เกิดขึ้นเพราะความผิดอย่างหนึ่ง อย่างใดของผู้ต้องเสียหายประกอบด้วยไซ้ ท่านให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 223 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 443 กำหนดว่า ในกรณีทำให้เขาถึงตายนั้น ค่าสินไหมทดแทนได้แก่ ค่าปลงศพ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ๆ อีกด้วย

ถ้ามิได้ตายในทันที ค่าสินไหมทดแทนได้แก่ค่ารักษาพยาบาล รวมทั้งค่าเสียหายที่ต้องขาดประโยชน์ทำมาหาได้เพราะไม่สามารถ ประกอบการงานนั้นด้วย

ถ้าว่าเหตุที่ตายลงนั้นทำให้บุคคลหนึ่งคนใดต้องขาดไร้อุปการะตามกฎหมายไปด้วยไซ้ ท่านว่าบุคคลคนนั้นชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

มาตรา 444 กำหนดว่า ในกรณีทำให้เสียหายแก่ร่างกายหรืออนามัยนั้น ผู้ต้องเสียหายชอบที่จะได้ชดใช้ค่าใช้จ่ายอันตนต้องเสียไปและค่าเสียหายเพื่อการที่เสียความสามารถประกอบการงานสิ้นเชิงหรือแต่บางส่วน ทั้งในเวลาปัจจุบันนั้นและในเวลาอนาคตด้วย

ถ้าในเวลาพิพาทคดี เป็นพยานวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่ว่าความเสียหายนั้น ได้มีแท้จริงเพียงใด ศาลจะกล่าวในคำพิพากษาว่ายัง สงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษานั้น อีกภายในระยะเวลาไม่เกินสองปีก็ได้

มาตรา 445 กำหนดว่า ในกรณีทำให้เขาถึงตาย หรือให้เสียหายแก่ร่างกาย หรืออนามัยก็ดี ในกรณีทำให้เขาเสียเสรีภาพก็ดี ถ้าผู้ต้องเสียหาย มีความผูกพันตามกฎหมาย จะต้องทำการงานให้เป็นคุณแก่บุคคลภายนอกในครัวเรือน หรืออุตสาหกรรมของบุคคลภายนอกนั้นไซ้ร้ ท่านว่าบุคคลผู้จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก เพื่อที่เขาต้องขาดแรงงานอันนั้นไปด้วย

มาตรา 446 กำหนดว่า ในกรณีทำให้เขาเสียหายแก่ร่างกาย หรืออนามัยก็ดี ในกรณีทำให้เขาเสียเสรีภาพก็ดี ผู้ต้องเสียหายจะเรียกร้องเอาค่า สินไหมทดแทน เพื่อความที่เสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินด้วยอีกก็ได้ สิทธิเรียกร้องอันนี้ไม่โอนกันได้และ ไม่ตกสืบไปถึงทายาท เว้นแต่สิทธินั้นจะได้รับสภาพกันไว้โดยสัญญาหรือได้เริ่มฟ้องคดี ตามสิทธินั้นแล้ว

อนึ่ง หญิงที่ต้องเสียหาย เพราะผู้ใดทำผิดอาญาเป็นทุรศีลธรรมแก่ตน ก็ย่อมมีสิทธิเรียกร้องทำนองเดียวกันนี้

มาตรา 447 กำหนดว่า บุคคลใดทำให้เขาต้องเสียหายแก่ชื่อเสียง เมื่อผู้ต้องเสียหายร้องขอ ศาลจะสั่งให้บุคคลนั้นจัดการตามควรเพื่อทำให้ชื่อเสียงของผู้นั้น กลับคืนดีแทนให้ใช้ค่าเสียหายหรือสั่งให้ใช้ค่าเสียหายด้วยก็ได้

มาตรา 448 กำหนดว่า สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิด นั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการ ละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึง ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมิโทษตามกฎหมาย ลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซ้ร้ ท่านให้เอาอายุความ ที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

3. การชดเชยเยียวยาโดยกระบวนการยุติธรรม

3.1 สิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1

เมื่อการกระทำความผิดทางอาญาก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลผู้ได้รับ ผลร้ายโดยตรงซึ่งอาจเป็นความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือทรัพย์สินของบุคคลนั้น ที่มีผลกระทบต่อความผาสุกของประชาชน นอกจากผู้เสียหายมีอำนาจแจ้งความร้องทุกข์

ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดแล้วหากผู้เสียหายยังมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่งด้วย แม้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะมีบทบัญญัติให้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาแทนผู้เสียหายในคดีความผิดต่าง ๆ และให้มีอำนาจขอให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำความผิดคืนหรือชดใช้ราคาทรัพย์สินของผู้เสียหายด้วยเพียง 9 ข้อหาแต่ก็ไม่ครอบคลุมการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในสังคม ต่อมาได้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการเพิ่มหลักการใหม่ให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องเข้าไปในคดีอาญาเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนในส่วนความเสียหายอื่นนอกเหนือจากที่พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 เพื่อเป็นการลดภาระที่คู่ความต้องไปฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเอง ภายใต้หลักการที่ความเสียหายเกิดขึ้นจากมูลคดีอาญา ก็ควรได้รับการวินิจฉัยชี้ขาดไปในคราวเดียวกันโดยที่ผู้เสียหายไม่ต้องไปฟ้องคดีใหม่ ซึ่งจะทำให้ผู้เสียหายในคดีอาญาได้รับการเยียวยาอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม โดยกฎหมายบัญญัติไว้ในหมวดการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาการตีความกฎหมายเกี่ยวกับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 44/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา⁴⁵ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้

3.1.1 หลักเกณฑ์การยื่นคำร้อง

- 1) เป็นคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์
- 2) ผู้ที่ได้รับความเสียหายทางแพ่งที่จะมีสิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา 44/1 ต้องปรากฏว่าความเสียหายทางแพ่งนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา หรือมีมูลเหตุจากการกระทำความผิดทางอาญา
- 3) ผู้เสียหายที่มีสิทธิยื่นคำขอตามมาตรา 44/1 หมายถึง ผู้เสียหายในมาตรา 2(4) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และต้องเป็นผู้เสียหายที่ปรากฏอยู่ในคำฟ้องของโจทก์เท่านั้น ส่วนคดีอาญาที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องเอง ผู้เสียหายรายอื่นไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญาดังกล่าวได้ แม้มูลกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายเป็นมูลกรณีเดียวกัน
- 4) ผู้เสียหายต้องนำสืบพยานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับค่าสินไหมทดแทนว่ามีเพียงใด เพราะการยื่นคำร้องตามมาตรา 44/1 มิใช่การขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีอาญาตามมาตรา 30
- 5) ผู้เสียหายที่จะยื่นคำร้องตามมาตรานี้จะต้องมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยและสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต

⁴⁵ กฤษดา ภูวรักษ์, ปัญหาในการพิจารณาคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา, ผลงานส่วนบุคคล หลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น”, รุ่นที่ 10, (สถาบันพัฒนาข้าราชการตุลาการ, 2555), หน้า 1.

ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน

6) ความเสียหายที่เป็นเหตุแห่งการเรียกค่าสินไหมทดแทนต้องเป็นความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องเท่านั้น ผู้เสียหายจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดที่ไม่ถูกฟ้องคดีไม่ได้

7) คำร้องของผู้เสียหายต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาของพนักงานอัยการ กล่าวคือ ต้องยึดข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเช่นเดียวกับฟ้องอัยการ เช่น หากอัยการฟ้องว่าจำเลยช้บรถโดยประมาท ผู้เสียหายก็จะไปกล่าวในคำร้องว่าจำเลยกระทำโดยเจตนาไม่ได้

8) การยื่นคำร้องต้องยื่นต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญานั้น ๆ โดยผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนเริ่มสืบพยาน หรือกรณีที่ไม่มีกรสืบพยานให้ยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี ทั้งนี้ คำร้องดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง

จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์การเรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาข้างต้น นับเป็นกระบวนการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมให้ได้รับความคุ้มครอง สิทธิผู้เสียหายตามหลักสากลซึ่งมีกระบวนการทัศน์ที่พัฒนาเปลี่ยนจากแนวคิดเดิมที่กระบวนการกฎหมายอดีตได้ละเลยสิทธิของผู้เสียหาย โดยมองผู้เสียหายเป็นเพียงวัตถุพยานชิ้นหนึ่งในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีเท่านั้น มาเป็นแนวคิดที่ผู้เสียหายคือผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงในผลร้ายของอาชญากรรม มีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลเยียวยาให้กลับคืนสู่สถานะเดิมให้มากที่สุด ซึ่งถือได้ว่าแนวคิดปัจจุบันนี้เป็นการอำนวยความสะดวกยุติธรรมด้วยความเสมอภาคอย่างบูรณาการ

4. การชดเชยเยียวยาความเสียหายโดยรัฐ

4.1 แนวคิดและหลักการชดเชยความเสียหายโดยรัฐ⁴⁴

ตามแนวคิดประชาธิปไตยเมื่อประชาชนได้มอบอำนาจในการปกครองบริหารและดูแลสังคมให้กับรัฐ รัฐจึงมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้กับสังคมและประชาชน โดยรัฐมีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ดังนั้น เมื่อเกิดเหตุอาชญากรรมขึ้นในสังคม ย่อมแสดงให้เห็นว่ารัฐมีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ รัฐจึงต้องมีส่วนรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสังคมและประชาชนผู้ได้รับความเสียหายนั้นด้วยตามหลักแห่ง

⁴⁴ วุฒิพงษ์ วิบูลย์วงศ์, หลักนิติธรรมกับการเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญา, การฝึกอบรมหลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 1, (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ, 2556), หน้า 5.

ความรับผิดชอบของรัฐ ซึ่งเป็นหลักสำคัญประการหนึ่งของหลักนิติธรรมที่เป็นพื้นฐานสำคัญ ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเนื่องจากเป็นหลักประกันการให้ความคุ้มครองในสิทธิและ เสรีภาพของประชาชนในด้านต่าง ๆ ดังนั้น การเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญาด้วยการให้รัฐชดใช้ ค่าทดแทน ได้รับการยอมรับทั้งในระดับระหว่างประเทศและในกฎหมายต่างประเทศว่าเป็น มาตรการเยียวยาความเสียหายที่เราแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสมาชิกในรัฐ ด้วยเหตุนี้หลักนิติธรรมจึงเกี่ยวพันกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและสิทธิใน ความเสมอภาค เพราะสิทธิทั้งสองถือเป็นพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเป็น หลักประกันความเป็นอิสระในการดำรงชีวิต คิด และการกระทำต่าง ๆ แต่การใช้สิทธิเหล่านั้น สิทธิบางประเภทเป็นสิทธิที่มีอยู่อย่างดั้งเดิม โดยไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับ เช่น สิทธิใน ชีวิตร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน ในขณะที่สิทธิบางประเภทต้องมีการออกกฎหมายบัญญัติรองรับ เสียก่อน ประชาชนจึงจะสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้ อาทิเช่น สิทธิในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ สิทธิในสิ่งแวดล้อม แต่การใช้ สิทธิของเอกชนดังที่กล่าวมาอาจส่งผลกระทบต่อให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้อื่นได้จึงจำเป็นต้องมี การจำกัดการใช้สิทธิเสรีภาพด้วยกฎหมายที่ผ่านความ เห็นชอบจากตัวแทนของประชาชนตามหลัก ประชาธิปไตยเท่านั้น ทั้งนี้ แนวคิดในทางการ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่

4.1.1 ระดับแรก เป็นสิทธิในการดำรงชีวิตอย่างปกติสุขและปลอดภัยซึ่งถือว่าเป็น สิทธิ ขั้นพื้นฐานของประชาชน เช่น สิทธิในร่างกาย การจับกุมคุมขังต้องอาศัยอำนาจตาม กฎหมายอาญา อย่างเคร่งครัด เช่น ต้องมีหมายศาล มีการจับกุมก็ต้องอธิบายถึงเหตุความ จำเป็นในการจับกุม เป็นต้น

4.1.2 ระดับที่สอง เมื่อมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต บุคคลย่อมต้องแสวงหา สิ่งอำนวยความสะดวก การอยู่ดีกินดี ดังนั้น สิทธิที่ตามมาเป็นสิทธิอีกระดับที่ประชาชนจะพึงได้ เพื่อการมี ชีวิตที่ดีขึ้น เช่น สิทธิในการศึกษา เสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิในการถือครอง ทรัพย์สิน การ คุ้มครองผู้บริโภค การป้องกันการผูกขาด เป็นต้น

4.1.3 ระดับที่สาม เมื่อบุคคลอยู่ในสภาพพร้อมในตัวเองแล้ว การให้การรับรอง และคุ้มครองสิทธิของบุคคลบางประการจะทำให้บุคคลนั้นจะมีส่วนร่วมในการจัดการสังคมและ ศักดิ์ศรี ดังนั้น สิทธิในขั้นสุดท้าย ได้แก่ สิทธิในการอยู่ร่วมกันในอย่างมีความสุขและการ ให้สังคมมีความสุขสงบด้วย เช่น สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสิทธิในการได้รับการชดเชย หรือเยียวยาจากความเสียหายที่เกิดจากความบกพร่องในสังคม เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยได้มีการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายในคดีอาญาไว้ครั้งแรก ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติค่าตอบแทน

ผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พุทธศักราช 2544 บัญญัติรับรองหลักการดังกล่าวและกำหนดแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นทางการซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

4.2 พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

โดยที่บทบัญญัติมาตรา 245 และมาตรา 246 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติรับรองสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐของบุคคล ซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น รวมทั้งการรับรองสิทธิในการได้รับค่าทดแทนในกรณีของบุคคลซึ่งตกเป็นจำเลยในคดีอาญา และถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี หากปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดคดีนั้นว่า ข้อเท็จจริงฟังเป็นที่ยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่มีความผิด ดังนั้น เพื่อให้การรับรองสิทธิดังกล่าวเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ขึ้น⁴⁵

สาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ได้รับความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมของรัฐ โดยให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคล 2 ประเภท ได้แก่ บุคคลที่เป็นผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญา ซึ่งในที่นี้ จะกล่าวถึงเฉพาะบุคคลที่เป็นผู้เสียหายเท่านั้น และมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องดังนี้

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือร่างกายหรือจิตใจเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น

“ค่าตอบแทน” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดที่ผู้เสียหาย มีสิทธิได้รับเพื่อตอบแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากหรือเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

⁴⁵ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายในคดีอาญา

มาตรา 5 การเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้เสียหายหรือจำเลยพึงได้ตามกฎหมายอื่น

มาตรา 6 ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือจำเลยถึงแก่ความตายก่อนที่จะได้รับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย แล้วแต่กรณี ให้สิทธิในการเรียกร้องและการรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย ตกแก่ทายาทซึ่งได้รับความเสียหายของผู้เสียหายหรือจำเลยนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 17 ความผิดที่กระทำต่อผู้เสียหายอันอาจขอรับค่าตอบแทนได้ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 18 ค่าตอบแทนตามมาตรา 17 ได้แก่

(1) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ

(2) ค่าตอบแทนในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย จำนวนไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวง

(3) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ

(4) ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

คณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้เสียหายได้รับค่าตอบแทนเพียงใดหรือไม่ก็ได้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำความผิด และสภาพความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ รวมทั้งโอกาสที่ผู้เสียหายจะได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่นด้วย

มาตรา 19 หากปรากฏในภายหลังว่าการกระทำที่ผู้เสียหายอาศัยเป็นเหตุในการขอรับค่าตอบแทนนั้นไม่เป็นความผิดอาญาหรือไม่มีการกระทำเช่นนั้น ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งให้ผู้เสียหายคืนค่าตอบแทนที่ได้รับไปแก่กระทรวงยุติธรรมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา 22 ให้ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายที่มีสิทธิขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ สำนักรงาน ตามแบบที่สำนักงานกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายได้รู้ถึงการกระทำความผิด หรือวันที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้องเพราะปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้

เป็นผู้กระทำความผิด หรือวันที่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุด ในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า จำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด แล้วแต่กรณี

มาตรา 23 ในกรณีที่ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหาย เป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือไม่สามารถยื่นคำขอด้วยตนเองได้ ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยา หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหนังสือ จากผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหาย แล้วแต่กรณี อาจยื่นคำขอรับ ค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายแทนได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 24 หลักเกณฑ์ วิธีการยื่นคำขอ และวิธีพิจารณาคำขอ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา 25 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

การยื่นอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ผู้อุทธรณ์จะยื่นต่อสำนักงานหรือศาลจังหวัด ที่ผู้ยื่นคำขอมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเพื่อส่งให้แก่ศาลอุทธรณ์ก็ได้ และให้ถือว่าเป็นการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว

ในการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งศาลอุทธรณ์มีอำนาจไต่สวนหลักฐานเพิ่มเติม โดยสืบพยานเอง หรืออาจแต่งตั้งให้ศาลชั้นต้นตามที่เห็นสมควรทำแทนก็ได้

ทั้งนี้ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราในการจ่าย ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายผู้เสียหายในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญาไว้ ดังนี้

ข้อ 1 คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ข้อ 2 ในการพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา ให้คณะกรรมการคำนึงถึงพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำความผิด และสภาพความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ รวมถึงโอกาสที่ผู้เสียหายจะได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่นด้วย

ข้อ 3 วางหลักไว้ว่า กรณีผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหายในคดีอาญา ดังนี้

(1) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 40,000 บาท

(2) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 20,000 บาท

(3) ค่าขาดประโยชน์ที่ตามมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ ให้จ่ายในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่จังหวัดที่ประกอบการทำงาน ณ วันที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปีนับแต่วันที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้

(4) ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น นอกจาก (1) (2) และ (3) ให้จ่ายเป็นเงินตามจำนวนที่คณะกรรมการเห็นสมควรแต่ไม่เกิน 50,000 บาท

ค่าตอบแทนตาม (1) และ (2) ให้รวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าห้องและค่าอาหารในอัตราวันละไม่เกิน 1,000 บาท

ข้อ 4 ในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการพิจารณา ค่าตอบแทนให้ผู้เสียหายนั้น ดังต่อไปนี้

(1) ค่าตอบแทน ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนตั้งแต่ 30,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

(2) ค่าจัดการศพ ให้จ่ายเป็นเงินจำนวน 20,000 บาท

(3) ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนไม่เกิน 40,000 บาท

(4) ค่าเสียหายอื่นนอกจาก (1) (2) และ (3) ให้จ่ายเป็นเงินตามจำนวนที่คณะกรรมการเห็นสมควรแต่ไม่เกิน 40,000 บาท

4.3 รายการท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

ความผิดที่กระทำต่อผู้เสียหายซึ่งทำให้ผู้เสียหายอาจขอรับค่าตอบแทนได้ตาม มาตรา 17 ได้แก่ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิด ดังต่อไปนี้

ลักษณะ 6 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน มาตรา 224 และ มาตรา 238

ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ มาตรา 276 ถึง มาตรา 287

ลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

หมวด 1 ความผิดต่อชีวิต มาตรา 288 ถึง มาตรา 294

หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย มาตรา 295 ถึง มาตรา 300

หมวด 3 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก มาตรา 301 ถึง มาตรา 305

หมวด 4 ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา มาตรา 306-308

ลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับชื่อเสียง

หมวด 1 ความผิดต่อเสรีภาพ มาตรา 309–311, มาตรา 312 ทวิ, มาตรา 313

ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

หมวด 1 ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์ มาตรา 336

หมวด 2 ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์
มาตรา 337, มาตรา 339, มาตรา 339 ทวิ, มาตรา 340 และมาตรา 340 ทวิ

หมวด 8 ความผิดฐานบุกรุก มาตรา 365

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เมาแล้วขับที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อันได้แก่ ผู้เสียหาย ทายาทผู้เสียหายที่ถึงแก่ชีวิต พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด เจ้าหน้าที่สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดี และเจ้าหน้าที่สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา และผนวกกับการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาวិเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสารงานวิจัย และบรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับและทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการที่มีอยู่ ตลอดจนจนถึงข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามุ่งเน้นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ ดังนี้

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลจากการเอกสารงานวิจัย (Documentary Research)

การรวบรวมข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสิ่งพิมพ์ บทความ เนื้อหาทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ โดยเฉพาะข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมาแล้วขับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

นอกจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และสิ่งพิมพ์ บทความ เนื้อหาทางวิชาการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เมาแล้วขับที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อันได้แก่ ผู้เสียหาย ทายาทผู้เสียหายที่ถึงแก่ชีวิต พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด เจ้าหน้าที่สำนักงานอัยการ

คุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดี และเจ้าหน้าที่สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา จะทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาหรืออุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหยื่อผู้เสียหายจากเหตุการณ์เมาแล้วขับ แล้วนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์หาแนวทางหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

การกำหนดจำนวนเป้าหมายในการสัมภาษณ์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อรวบรวมและนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผู้เสียหายจากเหตุการณ์เมาแล้วขับ กรณีได้รับบาดเจ็บธรรมดาและเจ็บสาหัส จำนวน 2 ท่าน
2. ทายาทผู้เสียหายที่ถึงแก่ชีวิต จำนวน 2 ท่าน
3. พนักงานสอบสวน จำนวน 2 ท่าน
4. เจ้าหน้าที่บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด จำนวน 1 ท่าน
5. เจ้าหน้าที่สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจำนวน 1 ท่าน
6. เจ้าหน้าที่สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา จำนวน 1 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยทำการสัมภาษณ์ไม่เป็นทางการกับผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์และที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เมาแล้วขับ เพื่อทราบถึงข้อมูลกระบวนการในการเยียวยาผู้เสียหายหลังจากเกิดเหตุการณ์เมาแล้วขับ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการเยียวยาผู้เสียหาย ซึ่งลักษณะของแบบสัมภาษณ์จะเป็นคำถามปลายเปิด ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มีการกำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยการนำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขและชี้แนะให้มีความถูกต้องในเนื้อหา เพื่อให้ได้ข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษาของผู้ศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลปฐมภูมิผู้ศึกษาเลือกใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คำถามปลายเปิดจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อทราบถึงวิธีการเยียวยา, ความต้องการ และสิ่งที่ผู้เสียหายหรือทายาทของผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์เมมาแล้วจำเป็นต้องดำเนินการหลังจากได้รับผลร้ายของเหตุการณ์นั้น และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์ บทความเนื้อหาทางวิชาการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมมาแล้วขับ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ด้วยการจดบันทึกข้อความที่เป็นหลักสำคัญจากผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการศึกษารวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เมมาแล้วขับที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อันได้แก่ ผู้เสียหาย ทายาทผู้เสียหายที่ถึงแก่ชีวิต พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ เจ้าหน้าที่สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดี และเจ้าหน้าที่สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ผนวกกับข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสารงานวิจัยและบรรดากฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) แล้วนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดข้อเสนอแนะและแก้ไขปัญหาของการใช้มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมมาแล้วขับที่เกิดขึ้น ในปัจจุบัน

บทที่ 4

วิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหาย ที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ

หลายครั้งในสังคมไทยที่มักจะพบเห็นเหตุการณ์เมาแล้วขับ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสำคัญที่ผู้คนต่างเฉลิมฉลองและสัญจรไปมาอย่างคับคั่ง ซึ่งพบว่าสถิติอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลสงกรานต์ระหว่างปี 2555-2557 มีผู้เสียชีวิตจากการเมาแล้วขับจำนวน 347 คน คิดเป็นอัตรา 28.63% จากผู้เสียชีวิตทั้งหมด และพบว่าในจำนวนดังกล่าวมีผู้เสียชีวิตที่เกิดเหตุ 53.23%⁴⁶ นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมเมาแล้วขับนั้นมีความเสี่ยงสูงในการเกิดอุบัติเหตุรุนแรงและสร้างความสูญเสียอย่างมหาศาล และเมื่อพิจารณาถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นก็พบว่าผู้เสียหายจากเหตุการณ์เมาแล้วขับได้รับผลกระทบรอบด้าน ทั้งชีวิต ร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน ตลอดจนจนถึงความเสียหายด้านอื่น ๆ ซึ่งในบทนี้จะวิเคราะห์ถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ ตลอดจนสภาพปัญหาในการเยียวยาความเสียหายตามกฎหมายที่มีอยู่ จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยจากการศึกษาพบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นส่งผลต่อระบบสมองทำให้รู้สึกสดชื่นกระปรี้กระเปร่า มีการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิก แต่เมื่อดื่มมากขึ้นจะเกิดอาการมึนเมา ง่วงนอน หรือทำให้หมดสติ⁴⁷ โดยเฉพาะความสามารถในการขับขี่รถของผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ย่อมด้อยกว่าบุคคลที่ไม่ได้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และส่วนใหญุ่มักจะเกิดอุบัติเหตุที่ ส่งผลให้เกิดความสูญเสียเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้กฎหมายจึงห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่เมาสุรา⁴⁸ หากฝ่าฝืนต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท⁴⁹ หรือหากมีความสูญเสียที่ร้ายแรง อาจจะได้รับโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่⁵⁰ แต่ถึงกฎหมายจะมีโทษหนักเบาเพียงใด ก็ยังมีผู้ที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของ

⁴⁶ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ, สถิติอุบัติเหตุที่มีผู้เสียชีวิตจากเมาแล้วขับในช่วงเทศกาลสงกรานต์ระหว่างปี 2555-2557, ค้นวันที่ 25 สิงหาคม 2561 จาก <http://www.niems.go.th/DefaultTH.aspx>

⁴⁷ ออเนสต็อคส์, โทษของสุรา การดื่มเหล้า ส่งผลต่ออวัยวะในร่างกาย และกระทบต่อสังคม, ค้นวันที่ 20 มิถุนายน 2562 จาก <https://www.honestdocs.co/alcohol-effects>

⁴⁸ มาตรา 43 (2) แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

⁴⁹ มาตรา 160 ตี วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

⁵⁰ มาตรา 160 ตี วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

กฎหมายและสร้างความเสียหายให้แก่ผู้อื่นจำนวนไม่น้อย มีหน้าชำระการเยียวยาผู้เสียหายก็ยัง ต้องประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้ศึกษาพบว่ากฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องการเยียวยาผู้เสียหายใน คดีเมาแล้วขับมีอยู่ 4 ฉบับ แบ่งเป็นการเยียวยาทางด้านการเงิน 3 ฉบับ และด้านกระบวนการ ยุติธรรม 1 ฉบับ โดยผู้ศึกษาจะอธิบายตามลำดับขั้นตอนของการช่วยเหลือเยียวยา ดังนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาทางด้านการเงิน

1. การเยียวยาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

การที่บุคคลดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แล้วขับซึ่รถ ไม่ว่าจะเกิดความเสียหายขึ้นหรือไม่ก็ตาม หากมีปริมาณเกินที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ หรือกรณีผู้ขับซึ่อายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกิน 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดฐานเมาแล้วขับ มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นโทษทางอาญาที่ผู้กระทำได้ต้องได้รับ แต่หากมีความเสียหายเกิดขึ้น พบว่า กฎหมายฉบับแรกที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกรการเยียวยาผู้เสียหาย ก็คือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้รถทุกคันต้องจัดทำประกันภัย เพื่อแก้ปัญหากรณีที่ผู้เสียหายจากอุบัติเหตุรถยนต์ ไม่ได้รับการเยียวยาอย่างทันท่วงที ดังนั้น เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้ในครอบครองต้องจัดให้มีประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยกับบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยประกันภัยที่ได้รับอนุญาต⁵¹ ซึ่งเราเรียกว่า “ประกันภัยภาคบังคับ” เมื่อมีความเสียหายจากรถคันดังกล่าว ผู้ประสบภัย ไม่ว่าจะเป็นผู้ขับซึ่ ผู้โดยสาร คนเดินเท้า ก็จะได้รับ ความคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงทายาทของผู้ประสบภัย กรณีผู้ประสบภัยเสียชีวิต โดยค่าเสียหายจะแบ่งเป็นสองส่วน คือ ค่าเสียหายเบื้องต้น (ไม่พิสูจน์ถูกผิด) และอีกส่วนคือค่าเสียหายที่เกินจากค่าเสียหายเบื้องต้น หลังจากมีการพิสูจน์ถูกผิดแล้ว ซึ่งจะมีเพิ่มเติมจากที่ได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็่นค่าเสียหายเบื้องต้น หรือค่าเสียหายส่วนที่เกินจากค่าเสียหายเบื้องต้น หากพบว่าผู้ขับซึ่เมาสุรา เฉพาะผู้ขับซึ่เท่านั้น ที่จะไม่ได้รับความคุ้มครอง⁵² โดยสามารถจำแนกอัตราการคุ้มครองได้ดังนี้

1.1 ค่าเสียหายเบื้องต้น ซึ่งผู้ประสบภัยหรือทายาท จะได้รับทันทีภายใน 7 วันนับแต่ วันที่ยื่นคำขอ โดยไม่จำเป็นต้องรอพิสูจน์ความผิด แบ่งเป็น 2 กรณี คือ

⁵¹ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

⁵² คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, คำสั่งนายทะเบียนที่ 11/2560 เรื่อง ให้แก้ไขแบบข้อความกรมธรรม์ประกันภัย และเอกสารแนบท้ายของกรมธรรม์ประกันภัย, 16 มีนาคม 2560.

1.1.1 กรณีผู้ประสบภัยได้รับบาดเจ็บ จะได้รับค่าเสียหายดังนี้
กรณีบาดเจ็บ ได้รับค่ารักษาพยาบาลจากการบาดเจ็บ (ตามจริง) วงเงิน
ที่ได้รับความคุ้มครองอยู่ที่คนละ 30,000 บาท

กรณีทุพพลภาพ ผู้ประสบภัยจะได้รับค่าเสียหายเบื้องต้น 35,000 บาท
ทั้งนี้ หากได้รับบาดเจ็บ แล้วต่อมาทุพพลภาพ ผู้ประสบภัยจะได้รับ
ค่าเสียหายเบื้องต้นรวมค่ารักษาพยาบาลแล้ว ไม่เกิน 65,000 บาท

1.1.2 กรณีผู้ประสบภัยได้รับความเสียหายต่อชีวิต จะได้รับค่าเสียหายดังนี้
กรณีเสียชีวิตทันที จะได้รับค่าชดใช้เป็นค่าปลงศพและค่าใช้จ่ายอันจำเป็น
เกี่ยวกับการจัดการศพจำนวน 35,000 บาท ต่อหนึ่งคน

กรณีเสียชีวิตหลังจากรักษาพยาบาล จะได้รับค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน
30,000 บาท และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการศพ 35,000 บาท รวมไม่เกิน 65,000 บาท

1.2 ค่าเสียหายที่เกินจากค่าเสียหายเบื้องต้น เป็นกรณีที่มีการพิสูจน์ถูกผิดแล้ว
ผู้ประสบภัยที่เป็นฝ่ายถูก จะได้รับค่าเสียหายเพิ่มเติมจากค่าเสียหายเบื้องต้น หากมีมูลค่า
ความเสียหายเกินจากที่ได้รับในเบื้องต้น ดังนี้

1.2.1 กรณีได้รับบาดเจ็บ ผู้ประสบภัยสามารถเรียกร้องได้ตามความเสียหาย
ที่แท้จริงอีก 50,000 บาท รวมกับค่าเสียหายเบื้องต้นแล้ว ไม่เกิน 80,000 บาท

1.2.2 กรณีทุพพลภาพ ผู้ประสบภัยจะได้รับเงิน 300,000 บาท

1.2.3 กรณีเสียชีวิต ผู้ประสบภัยจะได้รับเงิน 300,000 บาท

1.2.4 กรณีที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลในฐานะคนไขใน
กล่าวคือ นอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล ผู้ประสบภัย จะได้รับค่าชดเชยรายวัน วันละ 200 บาท
ไม่เกิน 20 วัน

นอกจากการคุ้มครองตามประกันภัยภาคบังคับที่พระราชบัญญัติคุ้มครอง
ผู้ประสบภัย พ.ศ. 2535 กำหนดแล้ว หากมีกรณีที่รถคันที่ผู้ขับขี่เมาแล้วขับ ไม่ได้จัดทำ
ประกันภัยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเจ้าของรถมิได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น ผู้ประสบภัย
สามารถขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นในกรณีที่ได้รับบาดเจ็บเป็นค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 30,000
บาท และกรณีเสียชีวิต 35,000 บาทจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ⁵³

ทั้งนี้ แม้ว่าจะมีกฎหมายฉบับดังกล่าว บัญญัติให้เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถ
จัดทำประกันภัยภาคบังคับ เพื่อกระจายความเสี่ยงและเป็นหลักประกันว่าผู้เสียหายจะได้รับ
การเยียวยาก็ตาม แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน พบว่า มูลค่าความเสียหายที่

⁵³ มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุที่มีการตีเครื่องตีแมลงกอล มีจำนวนมหาศาล โดยจากข้อมูลสถิติ การเกิดอุบัติเหตุช่วงสงกรานต์ 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2559-2561) มีมูลค่าความเสียหายถึง 4,762 ล้านบาท จากจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ 23,954 คน เมื่อนำมาเทียบกับการเยียวยา เบื้องต้นที่กฎหมายกำหนดพบว่ามูลค่าความเสียหายกับการเยียวยาที่กฎหมายกำหนดยังห่างไกล กันอยู่มากนัก โดยข้อมูลจากผู้เสียหายพบว่าสำหรับกรณีความเสียหายต่อร่างกายที่บาดเจ็บ เล็กน้อยนั้น การเยียวยาความเสียหายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 สามารถช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายได้อย่างเพียงพอ แต่หากเป็นกรณีบาดเจ็บ สาหัส หรือกรณีเสียชีวิต พบว่า จำนวนเงินค่าเสียหายโดยเฉพาะค่ารักษาพยาบาลนั้น มักจะมี มูลค่าตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป ซึ่งค่าเสียหายที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดจ่ายให้ผู้เสียหาย ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เสียหายในอันที่จะได้รับการเยียวยาตามความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากความร้ายแรงของการบาดเจ็บมีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ที่สูง ทำให้ผู้เสียหายต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนเกินเป็นจำนวนไม่น้อย และยังมีภาระ ค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน หรือค่าใช้จ่ายการเดินทาง นอกจากนี้ ค่าเสียหายที่เกินจากค่าเสียหายเบื้องต้น กรณีที่ผู้เสียหายนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล ที่กำหนด จ่ายค่าชดเชยรายวัน วันละ 200 บาท ไม่เกิน 20 วันนั้น มีความไม่เพียงพอต่อสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นจริง ทำให้ผู้เสียหายที่ได้รับบาดเจ็บสาหัสซึ่งนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลเกินจำนวน วันดังกล่าว ไม่ได้รับการเยียวยา อีกทั้งจำนวนเงินที่กำหนดจ่ายชดเชยรายวันตามกรณีดังกล่าว มีจำนวนน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่ผู้เสียหายต้องเผชิญ อันแสดงให้เห็นว่าการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 ในส่วน ของการเยียวยาผู้เสียหายหรือผู้ประสบภัย ไม่สอดคล้องกับความเสียหายที่ผู้ประสบภัยได้รับ จริง ทั้งนี้ ค่าเสียหายในส่วนที่เกินมาทั้งหมดนั้นจะตกเป็นภาระของผู้เสียหายที่ต้องดำเนินการ บังคับเอาจากผู้กระทำความผิดในทางแพ่งท่ามกลางความทุกข์ทรมานที่ต้องประสบพบเจอใน ระหว่างทำการรักษาและเรียกร้องต่อไป ซึ่งอย่างไรเสีย การได้รับการเยียวยาความเสียหาย ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายในอันที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์⁵⁴

2. การดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 5 ละเมิด

ดังที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ว่าการได้รับชดใช้ค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน จากผู้ทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ นอกจากการใช้สิทธิตาม

⁵⁴ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 แล้ว ผู้เสียหายหรือผู้ประสบภัย มีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งจากผู้ก่อเหตุหรือผู้กระทำความผิด ตามบทบัญญัติของกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 5 ละเอียด ที่กำหนดให้ผู้ทำละเมิดต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ทำให้เขาเสียหายแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น⁵⁵ ซึ่งพบว่า ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เสียหายหรือทายาทสามารถใช้สิทธิเรียกร้องได้ จำแนกเป็น 2 กรณี คือ

2.1 กรณีผู้เสียหายถึงแก่ความตาย⁵⁶ มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน ดังนี้

2.1.1 ค่าปลงศพ อันได้แก่ ค่าการจัดการศพตามประเพณีของลัทธิศาสนา ซึ่งผู้มีสิทธิเรียกค่าปลงศพคือทายาท⁵⁷ ผู้มีอำนาจหน้าที่จัดการศพ⁵⁸ ทั้งนี้ การเรียกค่าปลงศพจะต้องเรียกตามฐานะและตามสมควร⁵⁹

2.1.2 ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น กล่าวคือ เป็นค่าใช้จ่ายอื่นใดนอกเหนือจากค่าปลงศพ เช่น ค่าส่งศพผู้ตายกลับประเทศภูมิลำเนา⁶⁰ ค่าทำเจตีย์บรรจุอัฐิผู้ตาย ค่าพิมพ์หนังสือแจกในงานศพ⁶¹ ตามฐานะและตามสมควร

2.1.3 ค่ารักษาพยาบาลก่อนตาย ซึ่งแม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าผู้เสียชีวิตมีสิทธิเบิกค่ารักษา ไม่ว่าจะจากสัญญาประกันชีวิต ส่วนราชการ หรือจากประกันสังคม อันเป็นสวัสดิการที่ผู้เสียชีวิตมีสิทธิได้รับ ก็ไม่เป็นการตัดสิทธิ์ทายาทในการที่จะเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลก่อนตายของผู้เสียหาย เพราะสิทธิดังกล่าวเป็นสวัสดิการของผู้เสียชีวิต ไม่อาจปลดเปลื้องความรับผิดชอบของผู้ทำละเมิดได้⁶²

2.1.4 ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ก่อนตาย กล่าวคือ เป็นค่าขาดประโยชน์จากการที่ไม่สามารถประกอบกิจการตั้งแต่ถูกทำละเมิดจนถึงวันที่เสียชีวิต ฉะนั้น หากผู้เสียหายถึงแก่ความตายทันที ก็ไม่สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนในกรณีนี้ได้

2.1.5 ค่าขาดไร้อุปการะ ซึ่งเกิดขึ้นได้เฉพาะในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตายเท่านั้น กรณีที่ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัสจนร่างกายทุพพลภาพ ไม่สามารถเรียกค่าขาดอุปการะได้ ทั้งนี้ สิทธิที่จะได้รับอุปการะเลี้ยงดูเป็นสิทธิตามกฎหมาย ฉะนั้น ในส่วนนี้

⁵⁵ มาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁵⁶ มาตรา 443 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁵⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 477/2514

⁵⁸ มาตรา 1649 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁵⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1617/2521

⁶⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2023/2522

⁶¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2707/2516

⁶² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2445/2519 (ประชุมใหญ่)

ต้องคำนึงถึงว่าผู้เสียชีวิตมีหน้าที่ตามกฎหมายในการที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูผู้ใดหรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงว่าขณะมีชีวิต ผู้ตายจะมีความสามารถในการอุปการะเลี้ยงดูบุคคลเหล่านั้นหรือไม่⁶³ และการอุปการะเลี้ยงดูนั้น ไม่จำเป็นต้องมีอยู่ในขณะที่ผู้เสียชีวิตถึงแก่ความตาย กล่าวคือ ค่าสินไหมทดแทนส่วนนี้หมายรวมถึงการสูญเสียซึ่งความคาดหวังในการอุปการะจากผู้เสียชีวิตหากตนมีอันต้องยากไร้ลงในเวลาภายหลังด้วย⁶⁴ ทั้งนี้ หากผู้เสียชีวิตมีหน้าที่ต้องอุปการะบุคคลหลายคน บุคคลเหล่านั้น ก็ต่างมีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าขาดรายได้⁶⁵

2.1.6 ค่าขาดงานที่ต้องทำให้กับครัวเรือนอุตสาหกรรม⁶⁶ เป็นค่าสินไหมทดแทนที่ให้สิทธิแก่บุคคลภายนอก ที่มีใช้ผู้เสียหายสามารถเรียกเอากับบุคคลที่ทำการละเมิดต่อผู้เสียหาย แต่บุคคลนั้นต้องเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผลแห่งละเมิดนั้น หรือเรียกว่าเป็นผู้เสียหายโดยอ้อมโดยสิทธิในการเรียกร้องนี้ เป็นสิทธิที่บุคคลผู้ต้องขาดงานในครัวเรือนหรือในอุตสาหกรรมไป เพราะเหตุที่ผู้ถูกละเมิดไม่อาจทำการงานให้เขาได้ ซึ่งมีอยู่ 2 กรณี คือ การขาดแรงงานในครัวเรือน ที่ผู้เสียชีวิตมีความผูกพันตามกฎหมายในอันที่จะต้องทำการงานในครัวเรือน และการขาดงานในอุตสาหกรรม เป็นความผูกพันตามสัญญา ตามระเบียบปฏิบัติที่ผู้เสียชีวิตจะต้องทำการงานให้ แต่เนื่องจากผู้เสียชีวิตถูกทำละเมิดจนถึงแก่ความตาย หน่วยงานหรือบุคคลที่เป็นคู่สัญญาจึงไม่ได้รับแรงงานจากผู้เสียชีวิต แต่กลับต้องเสียค่าใช้จ่ายไปสำหรับผู้เสียชีวิตโดยได้รับแรงงานตอบแทน⁶⁷

2.2 กรณีได้รับบาดเจ็บ⁶⁸ มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน ดังนี้

2.2.1 ค่าใช้จ่ายอันตนต้องเสียไป หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป เพราะได้รับความเสียหายต่อร่างกาย ต่ออนามัย การทำให้เนื้อตัวร่างกายที่บาดเจ็บกลับคืนสภาพปกติ เช่น ค่ารักษา ค่ายา ค่าเอกซเรย์ เป็นต้น รวมถึงค่ารักษาพยาบาลที่จะต้องเสียต่อไปอย่างแน่นอนในอนาคต⁶⁹ และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการรักษาพยาบาล เช่น ค่าจ้างคนเฝ้าไข้ ค่าพาหนะ ค่าที่พักคนเฝ้าไข้ เป็นต้น⁷⁰ นอกจากนี้ กรณีที่ได้มีการฟ้องบังคับเรียกค่าสินไหมทดแทนในระหว่างที่ผู้เสียหายยังต้องรักษาพยาบาลอยู่ และอาจต้องรักษาต่อไปในอนาคต ศาลมี

⁶³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3474/2529

⁶⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 215/2513

⁶⁵ สุมาลี วงษ์วิจิตร, *กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมีควรรได้*, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548), หน้า 256.

⁶⁶ มาตรา 445 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁶⁷ สุมาลี วงษ์วิจิตร, *เรื่องเดิม*, หน้า 258-259.

⁶⁸ มาตรา 444 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁶⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1794/2517

⁷⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 450/2516 , 1794/2517, 1182/2526

อำนาจที่จะกล่าวในคำพิพากษาว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิในการแก้ไขคำพิพากษานั้นได้ ภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี

2.2.2 ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ระหว่างเจ็บป่วย เป็นค่าเสียหายที่ผู้เสียหายไม่สามารถประกอบการทำงานได้ในระหว่างที่เจ็บป่วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเสียหายบางส่วนหรืออย่างสิ้นเชิงก็ตาม เช่น ระหว่างพักรักษาพยาบาล สามารถหารายได้ ได้บางส่วน แต่ไม่เต็มที่ เช่นนี้ถือว่าเป็นการเสียประโยชน์หรือเสียหายบางส่วน

2.2.3 ค่าเสียความสามารถประกอบงานทั้งปัจจุบันและอนาคต เช่น ระบบประสาทพิการ แขน ขา ขาด ทูพพลภาพ ไม่สามารถทำงานได้ และรวมไปถึงการสูญเสียความสามารถในการก้าวหน้าในอาชีพ ที่แม้จะยังคงทำงานได้แต่ก็ไม่ดีเหมือนเดิม⁷¹

2.2.4 ค่าขาดการงานที่ต้องทำให้กับครัวเรือนหรืออุตสาหกรรม

2.2.5 ค่าขาดความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงิน⁷² ในส่วนนี้ มักจะเข้าใจผิดว่าเป็นการเยียวยาด้วยวิธีการอื่นที่ไม่ใช่การเยียวยาด้วยเงิน แต่ทว่าแล้ว ความหมายของค่าขาดความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินนี้ หมายถึงค่าเสียหายที่ไม่สามารถคำนวณออกมาเป็นจำนวนเงินได้ แต่กฎหมายให้สิทธิผู้เสียหายที่จะเรียกร้องเอาจากผู้ทำละเมิด คล้าย ๆ กับ “ค่าทำขวัญ” แต่ก็ไม่ตรงความหมายเลยทีเดียวนัก เช่น ทำให้ร่างกายผิดไปจากปกติที่เป็นอยู่ อาทิ หน้าเสียโฉม ร่างกายพิการ แขนขาด ทูพพลภาพ กรณีเหล่านี้แม้จะไม่สามารถคำนวณออกมาเป็นเงินได้ว่า หน้าเสียโฉม มีมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนเงินกี่บาท หรือการที่แขนขาดมีมูลค่าความเสียหายเท่าใด แต่ก็สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนได้⁷³ ถือเป็นการละเมิดแก่กาย หรือกรณีที่ทำให้เสื่อมสุขภาพ เสียขนานประสาทในการรับรู้รส กลิ่น เสียงได้เหมือนเดิม ทำให้ทนทุกข์ทรมาน ก็ถือว่าเป็นการละเมิดต่ออนามัย ที่มีความเสียหายที่ไม่สามารถคำนวณออกมาเป็นมูลค่าเงินได้ แต่สามารถเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนจากกรณีเช่นนี้ได้⁷⁴

ทั้งนี้ ค่าเสียหายเหล่านี้ มีอายุความในการฟ้องร้อง 1 ปี นับแต่วันกระทำละเมิด และรู้ตัวผู้จะฟ้องต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแต่สำหรับกรณีชั่วคราวขณะมีเมมาสุราและเกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น เป็นกรณีที่มีการเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมิโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่า 1 ปี จะต้องใช้อายุความในคดีอาญา⁷⁵

⁷¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1895/2512, 1921/2520

⁷² มาตรา 446 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁷³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2501/2517, 1447/2523

⁷⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1936/2517, 2488/2523, 339/2531

⁷⁵ มาตรา 448 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

โดยจากการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้เสียหายและทนายทนายของผู้เสียหายพบว่า สิทธิเรียกร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งว่าด้วยละเมิดที่กล่าวมานั้น ผู้เสียหายและทนายทนายมีสิทธิที่จะเรียกร้องเอาจากผู้กระทำผิด ซึ่งในที่นี้ก็คือผู้ที่ขับขีรถขณะเมาสุรา แต่หลังจากมีคำพิพากษาของศาลซึ่งอย่างน้อยใช้ระยะเวลาในการดำเนินคดี 1 คดี ประมาณ 5 เดือน - 1 ปี พบว่าผู้กระทำผิดความผิด ไม่ชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายหรือทนายทนายตามคำพิพากษาของศาล และไม่มีทรัพย์สินที่จะให้ผู้เสียหายบังคับคดีชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ กล่าวคือไม่มีความสามารถในการชดใช้ค่าเสียหาย หรือยิ่งไปกว่านั้นผู้กระทำผิดบางรายยอมรับโทษทางอาญา เพื่อที่ตนจะไม่ต้องชำระหนี้ทางแพ่ง และตนก็ไม่มีทรัพย์สินอื่นใดมาชำระให้แก่ผู้เสียหายแล้ว แสดงให้เห็นว่า แม้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จะเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้ทำละเมิดได้ แต่ก็เป็นเพียงการกำหนดผู้ที่ต้องรับผิดชอบชดใช้เยียวยาค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเท่านั้น หากใช้การทำให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาได้อย่างแท้จริง แสดงให้เห็นว่า บทบัญญัติของกฎหมายนี้ไม่สามารถที่จะให้ความคุ้มครองผู้เสียหายได้อย่างแท้จริง และระหว่างดำเนินคดีผู้เสียหายก็ต้องเสียเงินในการดำเนินคดี และเสียเวลาไปจำนวนไม่น้อย ท่ามกลางความเจ็บปวดนี้ผู้เสียหายกลับกลายเป็นผู้ชนะคดีที่เปล่าประโยชน์ และการที่เป็นผู้ชนะที่ไม่ได้รับการเยียวยาตามผลแห่งคดีนี้ ส่งผลให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าคุณถูกทำร้ายซ้ำอีก นอกจากนี้ผู้ศึกษายังพบว่าผู้เสียหายบางราย โดยเฉพาะผู้เสียหายที่ได้รับบาดเจ็บสาหัส ไม่ว่าจะทุพพลภาพหรือไม่ก็ตามหรือทนายทนายของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตาย นั้น มีความต้องการที่จะเรียกร้องให้มีการเยียวยา ค่าความรู้สึกสูญเสียความหวังของชีวิต ความอับอายที่ต้องทุพพลภาพ หรือเสียงานประสาท ความว่าเหว่ ความเศร้าโศกเสียใจ ตลอดจนจนถึงความรู้สึกแค้นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับความเสียหาย ซึ่งเราเรียกว่า “ค่าเสียหายทางจิตใจ” โดยพบว่า การกระทบกระเทือนทางอารมณ์ที่ทิ้งร่องรอยไว้ในจิตใจของผู้เสียหาย เมื่อประสบกับสภาพทางอารมณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ในขณะที่ผู้เสียหายเต็มไปด้วยความกระวนกระวาย ความสับสน ความวุ่นวาย ย่อมนำไปสู่ความเสียหายทางจิตใจได้ง่ายและอาจถึงเจ็บป่วยทางจิตได้⁷⁶ เมื่อพิจารณาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด ก็พบว่ากฎหมายไม่ได้เปิดช่องให้สิทธิผู้เสียหายหรือทนายทนายผู้เสียหายในอันที่จะเรียกร้องค่าเสียหายในส่วนนี้ได้ ทั้งนี้ แนวคำพิพากษาของศาลฎีกาได้มีการวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานว่า ผู้เสียหายสามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนได้เฉพาะกรณีความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย อนามัยหรือสุขภาพของผู้เสียหายได้ เช่น

⁷⁶ วาสนี แสงแก้ว, การคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย: ศึกษากรณีการเรียกร้องค่าเสียหายทางจิตใจ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2554), หน้า 64-65.

การเสียโฉม การได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน เป็นต้น⁷⁷ ส่วนกรณีความเสียหายต่อจิตใจ คำวินิจฉัยศาลฎีกาให้เหตุผลว่าไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เรียกร้องได้⁷⁸ ซึ่งในประเด็นนี้ แสดงให้เห็นว่า สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งไม่ครอบคลุมถึงความเสียหายต่อจิตใจที่เกิดขึ้นจริงกับผู้เสียหาย เมื่อพิจารณาเหตุการณ์ที่ได้วิเคราะห์ข้างต้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยละเมิด นอกจากจะไม่สามารถเยียวยาผู้เสียหายในคดีความผิดฐานเมาแล้วขับได้อย่างแท้จริงแล้ว ยังมีบทบัญญัติที่ไม่ครอบคลุมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงอย่างกรณีของความเสียหายทางด้านจิตใจด้วย

3. การเยียวยาผู้เสียหายโดยรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

จากศึกษาพบว่ากฎหมายฉบับนี้ เป็นกฎหมายที่บัญญัติรับรองสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐของบุคคล ซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น⁷⁹ โดยผู้ที่มีหน้าที่จ่ายค่าเสียหาย ซึ่งพระราชบัญญัตินี้เรียกว่าค่าทดแทน ก็คือรัฐ ภายใต้แนวคิดประชาธิปไตยเมื่อประชาชนได้มอบอำนาจในการปกครองบริหารและดูแลสังคมให้กับรัฐ รัฐจึงมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้กับสังคมและประชาชน โดยรัฐมีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ดังนั้น เมื่อเกิดเหตุอาชญากรรมขึ้นในสังคม ย่อมแสดงให้เห็นว่ารัฐมีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ รัฐจึงต้องมีส่วนรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสังคมและประชาชนผู้ได้รับความเสียหายนั้นด้วย⁸⁰ ทั้งนี้พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดฐานความผิดทางอาญาที่เข้าข่ายในการได้รับการเยียวยาจากรัฐไว้ท้ายพระราชบัญญัติ โดยพบว่าความผิดฐานเมาแล้วขับเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือถึงแก่ชีวิต มิได้ถูกบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งแต่อย่างใดว่าสามารถยื่นคำขอรับค่าตอบแทนตามพระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่ แต่อย่างไรก็ดี ข้อมูลจากผู้เสียหายประกอบกับข้อมูลที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาที่ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์ พบว่า ความเสียหายบางประการ ถึงแม้จะไม่ใช้ฐานความผิดที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ก็สามารถมีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้เสียหายหรือทายาทตามพระราชบัญญัตินี้ได้ หากผู้เสียหายเป็นผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายแก่ชีวิต หรือร่างกายหรือ

⁷⁷ สุนันทา จันทร์แก้ว, คำสินไหมทดแทนกรณีละเมิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางจิตใจ, หน้า 1, ค้นวันที่ 31 สิงหาคม 2561 จาก <http://web.krisdika.go.th/data/activity/act225.pdf>

⁷⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 789/2502

⁷⁹ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

⁸⁰ วุฒิมงคล วิบูลย์วงศ์, เรื่องเดิม, หน้า 5.

จิตใจ เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยที่ตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น นั้นหมายความว่า คดีชั้นบรรณคดีอาญาเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย หรือถึงแก่ชีวิต ซึ่งเป็นความผิดทางอาญา⁸¹ ก็ย่อมได้รับความช่วยเหลือจากพระราชบัญญัตินี้เช่นกัน แต่ก็เชื่อว่าผู้เสียหายทุกรายจะได้รับการช่วยเหลือเสมอไป เพราะการพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหาย ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา⁸² โดยคณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้เสียหายได้รับค่าตอบแทนเพียงใดหรือไม่ก็ได้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำความผิด และสภาพความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ รวมทั้งโอกาสที่ผู้เสียหายจะได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่นด้วย⁸³ ทั้งนี้ ผู้เสียหายหรือทายาทต้องยื่นคำขอต่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา 14/1 ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ผู้เสียหายได้รู้ถึงการกระทำความผิด⁸⁴ โดยแนวทางการพิจารณาการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา⁸⁵ ได้จำแนกความผิดจรรยา อยู่ในหมวดการพิจารณาค่าเสียหายเป็นกรณีพิเศษ ดังต่อไปนี้

3.1 กรณีผู้เสียหายไม่ได้รับความช่วยเหลือจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 หรือประกันภัย เนื่องจากไม่ทราบถึงสิทธิและใช้สิทธิพ้นกำหนดระยะเวลา (180 วัน) ให้จ่ายค่าตอบแทนดังนี้

3.1.1 กรณีเสียชีวิต

- 1) ค่าตอบแทนกรณีผู้เสียหายถึงแก่ความตาย จำนวน 30,000 บาท
- 2) ค่าจัดการศพ จำนวน 20,000 บาท
- 3) ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู จำนวน 40,000 บาท รวม 90,000 บาท

3.1.2 กรณีบาดเจ็บ

- 1) ค่ารักษาพยาบาล จ่ายไม่เกินจำนวน 40,000 บาท

⁸¹ มาตรา 160 ทรี แห่งพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522

⁸² มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

⁸³ มาตรา 18 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

⁸⁴ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

⁸⁵ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา, กลุ่มส่งเสริมการช่วยเหลือและเยียวยา, แนวทางการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ประจำปี 2561, (เอกสารไม่มีการตีพิมพ์เผยแพร่), หน้า 14-16.

2) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ จ่ายไม่เกิน จำนวน 20,000 บาท

3) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ จ่ายตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่จังหวัดที่ประกอบการทำงาน ณ วันที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้

4) ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น จ่ายไม่เกินจำนวน 50,000 บาท (ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2561 วันที่ 25 มกราคม 2561)

3.2 กรณีผู้เสียหายได้รับเงินช่วยเหลือจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

3.2.1 กรณีเสียชีวิต โดยได้รับเงินช่วยเหลือจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 เพียง 35,000 บาท หรือได้รับ 65,000 บาท โดยรวมกับค่ารักษาพยาบาลอีก 30,000 บาท กรณีบาดเจ็บแล้วต่อมาเสียชีวิต ให้ได้รับค่าตอบแทนดังนี้

1) ค่าจัดการศพ ไม่จ่าย เนื่องจากได้รับเงินช่วยเหลือจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 แล้ว

2) ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู จ่ายจำนวน 25,000 บาท เนื่องจากได้รับเงินช่วยเหลือกรณีผู้เสียหายถึงแก่ความตายแล้ว 30,000 บาท

3) ค่าจัดการศพ 35,000 บาท (จากคปภ.) รวม 65,000 บาท เหลือค่าตอบแทนที่จะจ่ายได้ จำนวน 25,000 บาท (จ่ายไม่เกิน 90,000 บาทตามหลักเกณฑ์คณะกรรมการกรณีเสียชีวิตจากการประสบภัยจากรถ) ทั้งนี้ ถ้าเป็นกรณีที่ไม่ได้รับค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู ให้จ่ายเฉพาะค่าเสียหายอื่น จำนวน 15,000 บาท โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนกรณีผู้เสียหายถึงแก่ความตาย

3.2.2 กรณีได้รับบาดเจ็บ แล้วได้รับเงินช่วยเหลือจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 เพียง 15,000 บาท หรือ 30,000 บาท ให้จ่ายค่าตอบแทนดังนี้

1) ค่ารักษาพยาบาล จ่ายไม่เกิน 40,000 บาท

2) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ จ่ายไม่เกิน 20,000 บาท

3) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ ให้จ่ายตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่จังหวัดที่ประกอบการทำงาน ณ วันที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้

4) ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น จ่ายไม่เกิน 50,000 บาท (ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2561 วันที่ 25 มกราคม 2561)

3.3 กรณีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 สิ้นอายุ และมีกรณีดังต่อไปนี้เกิดขึ้น

3.3.1 ผู้เสียหายขับซึ่รถหรือซ้อนท้ายแล้วประสบอุบัติเหตุไม่ได้รับเงินช่วยเหลือโดยเป็นรถของผู้เสียหาย

3.3.2 ผู้เสียหายขับซึ่หรือซ้อนท้ายโดยไม่ใช้รถของผู้เสียหาย แต่เป็นรถของทายาทผู้เสียหายที่มาใช้สิทธิยื่นคำขอรับ

3.3.3 ผู้เสียหายหรือทายาททราบว่าจะถูกไล่เบี่ยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 จึงไม่ประสงค์จะรับเงินดังกล่าว

ให้จ่ายค่าตอบแทนโดยนำเงินที่มีสิทธิได้รับจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาหักลบดังนี้

1) กรณีเสียชีวิตเสียชีวิตให้นำเงินจำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท มาหักลบจากยอดเงินที่ผู้เสียหายพึงได้รับจากพระราชบัญญัตินี้ และจ่ายค่าตอบแทนในส่วนที่เหลือ

2) กรณีได้รับบาดเจ็บ ให้จ่ายค่าตอบแทนความเสียหายอื่น แบบปรับลดลงกึ่งหนึ่ง

3.4 กรณีได้รับเงินช่วยเหลือจากทางอื่น ไม่ว่าจะได้รับเงินช่วยเหลือจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 หรือบริษัทประกันภัยเต็มตามสิทธิ หรือได้รับเท่ากับหรือมากกว่าเงินที่ผู้เสียหายหรือทายาทพึงได้รับจากพระราชบัญญัตินี้ เช่น เสียชีวิตได้ 200,000-300,000 บาท, บาดเจ็บได้ 50,000-80,000 บาท และสูญเสียชีวิตหรือทุพพลภาพได้ 200,000-300,000 บาท ให้งดจ่ายค่าตอบแทน เนื่องจากผู้เสียหายได้รับเงินช่วยเหลือจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 หรือบริษัทประกันภัย ซึ่งถือว่าได้รับการบรรเทาความเสียหายตามสมควรแล้ว

3.5 กรณีที่มีคู่กรณี และรถได้จัดทำประกันภัยภาคบังคับ (พ.ร.บ.) และ ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือจากประกันภัยภาคบังคับ (พ.ร.บ.) เช่น กรณีเสียชีวิตมีสิทธิได้รับ 200,000-300,000 บาท แต่ยังไม่ได้รับเงินหรือได้รับเงินไม่ครบ ให้งดจ่ายเนื่องจากมีโอกาสได้รับการบรรเทา ความเสียหายตามกฎหมายอื่น รวมทั้งสามารถเรียกร้องจากคู่กรณีให้ชดใช้เพิ่มเติมได้

3.6 กรณีผู้เสียหายหรือทายาทได้รับเงินช่วยเหลือจากคู่กรณี ไม่ให้นำเงินที่ผู้เสียหายหรือทายาทได้รับการช่วยเหลือจากคู่กรณีมาหักจากสิทธิที่ผู้เสียหายพึงได้รับตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการเยียวยาความเสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ประกอบกับแนวทางการพิจารณาอนุมัติของคณะกรรมการข้างต้น พบว่า มีการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการในการจำกัดสิทธิของผู้เสียหายหรือทายาท ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นเรื่องที่ดีที่จะกำหนดกรอบในการพิจารณา แต่ในบางคดี มีความเสียหายมหาศาล โดยเฉพาะคดีเผาแล้วขับเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตมักจะมีมูลค่าความเสียหายสูงมากดังที่ได้กล่าวมาแล้วก่อนหน้านี้ ซึ่งแนวทางการพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายของคณะกรรมการที่จำกัดสิทธิทำให้ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากกรณีจราจร ซึ่งรวมถึงการเผาแล้วขับนั้น ส่งผลให้ผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายตามสภาพความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง เช่น กรณีที่ผู้เสียหายได้รับเงินช่วยเหลือจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 แล้ว ซึ่งแนวทางในการพิจารณาจ่ายเงินให้จ่ายโดยหักลบกับจำนวนเงินที่ได้รับ และหากจำนวนเงินที่ได้รับมาเท่ากับหรือสูงกว่าที่แนวทางกำหนด ก็จะงดจ่าย ส่วนนี้ผู้ศึกษาเห็นว่าหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าการได้รับเงินเยียวยาจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ไม่เพียงพอต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นค่ารักษาพยาบาล หรือค่าใช้จ่ายในกรณีที่เสียชีวิต การกำหนดแนวทางดังกล่าวนั้น ย่อมเป็นการลดรอนสิทธิของผู้เสียหายในอันที่จะได้รับการเยียวยาจากรัฐ ซึ่งมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้กับสังคมและประชาชน หรือกรณีที่ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาจากบริษัทประกันภัยเต็มตามสิทธิหรือได้รับเท่ากับหรือมากกว่าเงินที่ผู้เสียหายหรือทายาทพึงได้รับจากพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งรวมถึงการประกันอุบัติเหตุที่ผู้เสียหายได้เอาประกันภัยไว้แล้ว คณะกรรมการมีการพิจารณางดจ่ายเงินแก่ผู้เสียหายหรือทายาทนั้น ด้วยเหตุดังกล่าว ก็เป็นการลดรอนสิทธิของผู้เสียหายเฉกเช่นเดียวกัน และจากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่ามูลค่าความเสียหายค่ารักษาพยาบาลที่ผู้เสียหายได้รับจากเหตุการณ์เผาแล้วขับที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน มีมูลค่าตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป ซึ่งสูงกว่าจำนวน 80,000 บาทที่กำหนดรองรับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 เมื่อมายื่นคำขอรับเงินค่าตอบแทนตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายก็กลับได้รับคำตอบว่า “งดจ่ายค่าตอบแทนเนื่องจากได้รับการเยียวยาแล้ว” ส่วนนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดแนวทางพิจารณาดังกล่าวไม่ตอบเจตนาของพระราชบัญญัตินี้เท่าใดนัก กล่าวคือไม่สามารถเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากคดีอาญาให้แก่ประชาชนได้ ทำให้ผู้เสียหายต้องเสียเงินในการรักษาพยาบาลอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งค่ารักษาพยาบาลมีความจำเป็นอย่างมากในการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายเพราะหากผู้เสียหายไม่มีความสามารถในการจ่ายค่ารักษาเพื่อเยียวยาสภาพร่างกายที่ได้รับความเสียหาย อาจทำให้ผู้เสียหายเสียชีวิตหรือทุพพลภาพและจะตกเป็นภาระของรัฐในเวลาต่อมา ทำให้สังคมส่วนรวมต้องแบกรับภาระความเสียหาย

ที่เกิดขึ้น ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่า การใช้ดุลพินิจกำหนดแนวทางการจ่ายค่าตอบแทนของคณะกรรมการดั่งกรณีที่ได้กล่าวมานั้น เป็นการใช้อดุลพินิจที่ไม่ชอบธรรม ทำให้สภาพการบังคับใช้ของพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ไม่เอื้อต่อการเยียวยาผู้เสียหายได้อย่างแท้จริง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาทางด้านกระบวนการยุติธรรม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1

ในการเรียกร้องค่าเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือความเสียหายในทางทรัพย์สิน ในกรณีที่ได้รับ ความเสียหายจากเหตุการณ์มาแล้วขั้นนั้น นอกจากความเสียหายที่เกิดขึ้น แก่ผู้เสียหายที่ต้องใช้เงินในการเยียวยาแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องมุ่งเน้นในการเยียวยาผู้เสียหาย ก็คือ กระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 เป็นการลดภาระที่คู่ความต้องไปฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเอง ภายใต้หลักการที่ ความเสียหายเกิดขึ้นจากมูลคดีอาญา ก็ควรได้รับการวินิจฉัยชี้ขาดไปในคราวเดียวกัน โดยที่ ผู้เสียหายไม่ต้องไปฟ้องคดีใหม่ ซึ่งจะทำให้ผู้เสียหายในคดีอาญาได้รับการเยียวยาอย่างรวดเร็ว และเป็นธรรม กล่าวคือสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือ ความเสียหายในทางทรัพย์สินในกรณีที่ได้รับ ความเสียหายจากเหตุการณ์มาแล้วขั้นนี้ เป็นสิทธิทางแพ่งที่มีมูลคดีมาจากการกระทำความผิดอาญา ซึ่งเราเรียกคดีลักษณะนี้ว่า เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา โดยผู้เสียหายสามารถยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับ พนักงานอัยการเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายไปพร้อมกับการดำเนินคดีอาญาตามสิทธิที่กำหนดไว้ ในมาตรา 44/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก่อนที่ศาลจะเริ่มสืบพยาน หรือ กรณีที่ไม่มี การสืบพยานให้ยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้เสียหายไม่ทราบถึงสิทธิหรือขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ ผู้เสียหายในการดำเนินคดีดังกล่าว โดยผู้เสียหายจะทราบและเข้าใจว่า เมื่อได้รับความเสียหาย จากการมาแล้วขั้น เจ้าหน้าที่ที่จะต้องเข้าถึงและช่วยเหลือได้พวกเขาได้ ก็คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และต้องจ้างทนายความในการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย นอกจากนี้ มีผู้เสียหายบางรายได้รับ คำแนะนำให้ยื่นขอให้สิทธิมีเรียกร้องค่าเสียหายโดยยื่นคำร้องเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงาน อัยการตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 นั้น แต่ก็ไม่ได้อื่น เนื่องจาก เข้าใจว่า เป็นสิทธิเดียวกันกับพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและ ค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ซึ่งตนได้ยื่นไว้แล้ว ทั้งนี้ ผู้ศึกษาพบว่า บทบัญญัติ มาตรา 44/1 ไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนว่าใครมีหน้าที่ต้องแจ้งสิทธิเหล่านี้ให้แก่ผู้เสียหาย

ส่งผลให้ผู้เสียหายเข้าไม่ถึงสิทธิให้กลไกการเยียวยาที่เพิ่มความสะดวกรวดเร็ว ในการเรียกร้องค่าเสียหายนี้ กล่าวคือ มีปัญหาในการเข้าถึงสิทธิตามมาตรา 44/1 อันเนื่องมาจากตัวผู้เสียหายเอง และกระบวนการทางกฎหมายยังบกพร่อง ดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น และเพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาจากกระบวนการยุติธรรมในสิทธิตามมาตรา 44/1 จะต้องมีการแก้ไขในประเด็นการเข้าถึงสิทธินี้ด้วย

บทที่ 5

บทสรุป

สรุปผลการวิจัย

แม้ว่าจะมีการป้องกันและปราบปรามมิให้มีการขั้บรถขณะมีนเมาสุราเพื่อลดอุบัติเหตุและความสูญเสียที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เกี่ยวกับปริมาณระดับแอลกอฮอล์, การเพิ่มอัตราโทษปรับโทษจำคุกและการควบคุมเวลาในการขาย สถานที่ห้ามขาย บุคคลที่ห้ามขาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตลอดจนจนถึงการรณรงค์ต่าง ๆ แต่จำนวนผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์เมาแล้วขับก็มีได้ลดน้อยลง โดยสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในช่วง 7 วันอันตรายในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2561 พบว่า เกิดอุบัติเหตุทางถนนจำนวน 3,841 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 423 ราย และบาดเจ็บ 4,005 คน และสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ ก็คือ การเมาแล้วขับ คิดเป็นร้อยละ 43.66 และผลที่ตามมาคือ การชดใช้เยียวยาผู้เสียหายจากเหตุการณ์เมาแล้วขับ ซึ่งพบว่า กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ มีอยู่ 4 ประเด็นหลัก อันได้แก่

1. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เป็นการชดใช้เยียวยาโดยบริษัทประกันภัย ซึ่งเจ้าของรถ หรือผู้ครอบครองรถมีหน้าที่ต้องจัดทำประกันภัยภาคบังคับตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อผ่อนถ่ายความเสี่ยงในการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายไปยังบริษัทประกันภัย โดยหากเกิดความเสียหายขึ้น บริษัทประกันภัยจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายหรือทายาท แต่ก็ยังพบว่ามีสภาพปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเงินเยียวยาที่ไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย โดยเฉพาะค่ารักษาพยาบาลและค่าชดเชยรายวัน ผู้เสียหายส่วนใหญ่ต้องได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที ภาวะเรื่องค่าใช้จ่ายจึงมีความจำเป็นอย่างมากและต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน

2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด เป็นการให้สิทธิผู้เสียหายในการเรียกร้องให้ผู้กระทำความผิด (ผู้ทำละเมิด) ชดใช้เยียวยาค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย แต่ก็พบว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับละเมิดนี้ เป็นเพียงกฎหมายที่ให้สิทธิในการเรียกค่าเสียหายเท่านั้น กล่าวคือ ผู้เสียหายมีเพียงสิทธิที่จะเรียกร้องค่าเสียหายโดยที่ผู้กระทำละเมิดหรือผู้ขับขี่ที่เมาแล้วขับ จะมีความสามารถในการชดใช้เยียวยาหรือไม่นั้น ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้ ระยะเวลาในการดำเนินคดีส่วนใหญ่จะสิ้นสุดภายใน 4-5 เดือน หลังจากที่ไต่สวนฟ้องและมักจะสิ้นสุด

ที่ศาลชั้นต้น และพบว่า ค่าเสียหายที่ผู้เสียหายสามารถเรียกร้องให้ผู้กระทำผิดชดใช้แก่ตนได้นั้น แบ่งเป็น 2 กรณี คือกรณี เสียชีวิต ทายาทสามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ อันได้แก่ ค่าปลงศพ ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ค่ารักษาพยาบาลก่อนตาย ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ก่อนตาย ค่าขาดไร้อุปการะ และค่าขาดงานที่ต้องทำให้กับครัวเรือนอุตสาหกรรม ส่วนกรณีได้รับบาดเจ็บ ผู้เสียหายสามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ ประกอบด้วย ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ระหว่างเจ็บป่วย ค่าใช้จ่ายอันตนต้องเสียไป ค่าเสียความสามารถประกอบงานทั้งปัจจุบันและอนาคต ค่าขาดการงานที่ต้องทำให้กับครัวเรือนหรืออุตสาหกรรม ค่าขาดความเสียหายอย่างอื่น อันมิใช่ตัวเงิน ทั้งนี้ พบว่าค่าสินไหมทดแทนที่ให้สิทธิผู้เสียหายเรียกร้องเอาจากผู้กระทำ ความผิดนั้น ไม่มีการกำหนดเรื่อง “ค่าเสียหายทางจิตใจ” ทั้ง ๆ ที่ ความเสียหายที่เกิดขึ้น จากการเมาแล้วขับของผู้อื่น ก่อให้ผู้เสียหายต้องทนทุกข์ทรมาน โดยเฉพาะผู้เสียหายที่ได้รับบาดเจ็บสาหัส ไม่ว่าจะทุพพลภาพหรือไม่ก็ตาม หรือทายาทของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายนั้น มีความต้องการที่จะเรียกร้องให้มีการเยียวยาค่าความรู้สึกสูญเสียความหวังของ ชีวิต ความอับอายที่ต้องทุพพลภาพ หรือเสียงานประสาท ความว่าเหว ความเศร้าโศกเสียใจ ตลอดจนจนถึงความรู้สึกแสบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับความเสียหาย การกระทบกระเทือนทาง อารมณ์ที่ทิ้งร่องรอยไว้ในจิตใจของผู้เสียหายเหล่านี้ เมื่อประสบกับสภาพทางอารมณ์อย่างหนึ่ง อย่างใด ในขณะที่ผู้เสียหายเต็มไปด้วยความกระวนกระวาย ความสับสน ความวุ่นวาย อาจนำไปสู่อาการเจ็บป่วยทางจิตได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนนี้ ถึงแม้ว่าโอกาสที่จะได้รับการเยียวยาจะไม่ได้เต็มจำนวน แต่เพื่อให้ผู้เสียหายรู้สึก ว่า ตนได้รับการคุ้มครองทุกด้าน จึงควรพิจารณาบทบัญญัติให้สอดคล้องกับความเสียหายที่ เกิดจริงในปัจจุบัน

3. พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา พ.ศ. 2544 เป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองเยียวยาผู้เสียหายโดยรัฐ กล่าวคือ รัฐเป็นผู้จ่ายค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย เมื่อเขาได้รับความเสียหายในคดีอาญา โดยที่ผู้เสียหายนั้น ต้องไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น ๆ ด้วย ซึ่งคดีอาญาในความผิดฐานใดบ้าง ที่ จะได้รับการเยียวยาจากรัฐ จะถูกระบุไว้ในบัญชีรายชื่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ แต่อย่างไรก็ดี ความผิดฐานขับขีรถขณะเมาสุรา ซึ่งเป็นกรณีความผิดเกี่ยวกับจราจร ไม่มีได้บัญญัติไว้ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ แต่คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการ จ่ายเงินในกรณีนี้ไว้ ซึ่งพบว่า มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่จำกัดสิทธิผู้เสียหายด้วยการหักลบหรือ งดจ่าย หากพบว่าผู้เสียหายได้รับเงินจากบริษัทประกันภัย ตามที่ได้ประกันภัยไว้ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ทั้ง ๆ ที่วงเงินคุ้มครองจากบริษัท

ประกันภัยก็ไม่ได้ครอบคลุมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นเสียเท่าใดนัก การจำกัดสิทธิกรณีเช่นนี้ ส่งผลให้ผู้เสียหายไม่ได้รับการชดเชยเยียวยาตามที่ควรจะเป็น และปัญหาดังกล่าวนี้ ส่งผลให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ไม่เอื้อต่อการเยียวยาผู้เสียหาย

4. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ถือเป็นอีกมาตรการหนึ่งในการเยียวยาผู้เสียหาย กล่าวคือ เป็นมาตรการที่รัฐเล็งเห็นถึงปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหาย ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินคดีมีค่าใช้จ่ายสูง และใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างนาน ทำให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาที่ไม่ทันท่วงที ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก จึงมีการกำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายไปพร้อมกับการดำเนินคดีอาญาในมาตรา 44/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากพบว่ามูลแห่งความเสียหายนั้น เป็นเหตุมาจากการกระทำผิดทางอาญา ทั้งนี้ สิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือความเสียหายในทางทรัพย์สินในกรณีที่ได้รับ ความเสียหายจากเหตุการณ์มาแล้วขั้นนั้น ถือเป็นสิทธิทางแพ่งที่มีมูลคดีมาจากการกระทำ ความผิดอาญา ซึ่งเราเรียกว่า คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ฉะนั้น ผู้เสียหายที่ได้รับ ผลกระทบจากการมาแล้วขั้น มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้กระทำความผิดชดเชยค่าสินไหมทดแทน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นแก่ตนไปพร้อมกับการดำเนินคดีอาญาได้ อันเป็นการเป็นกลไกที่เพิ่มความสะดวก รวดเร็ว ให้แก่ผู้เสียหายในการเรียกร้องค่าเสียหายที่ตนได้รับผลกระทบจากการที่ถูกผู้อื่นทำละเมิด และถือเป็นกระบวนการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามหลักสากล แต่อย่างไรก็ดี บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนี้ ไม่มีบทกำหนดที่ชัดเจนว่าผู้ใดมีหน้าที่ต้องแจ้งสิทธิเหล่านี้แก่ผู้เสียหาย ส่งผลให้มีผู้เสียหายที่ไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามมาตรานี้ เนื่องจากไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการใช้สิทธิ์ ดังนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่ากระบวนการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย ส่วนนี้มีความบกพร่อง ทำให้การบังคับใช้กฎหมายให้สิทธินี้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างที่เราควรจะเป็น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายและสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการมาแล้วขั้น ผู้ศึกษาพบว่า การเยียวยาบางประการยังหย่อนประสิทธิภาพกล่าวคือ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เสียหายในอันที่จะได้รับการเยียวยาตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมโดยเฉพาะเรื่องของ

ความเสียหายทางจิตใจ การบังคับใช้กฎหมายเพื่อเรียกร้องสิทธิทางแพ่งต้องผ่านกระบวนการที่ผู้เสียหายต้องเข้าไปดำเนินการด้วยตนเอง เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้เสียหายในการเรียกร้องสิทธิ ทั้ง ๆ ที่ผลสุดท้าย ผู้เสียหายอาจจะต้องเสียเวลาในการดำเนินคดี เพราะเพียงว่าเป็นผู้ชนะคดี แต่ผู้กระทำผิดไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ตามคำพิพากษาและไม่มีทรัพย์สินอื่นใดให้ยึดทรัพย์บังคับคดี เท่ากับเป็นการซ้ำเติมผู้เสียหายในทางอ้อม แม้จะมีขั้นตอนการเยียวยาด้วยการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในด้านกระบวนการยุติธรรมโดยให้สิทธิผู้เสียหายในการยื่นคำร้องเรียกค่าเสียหายพร้อมกับการดำเนินคดีอาญาเพื่อลดค่าใช้จ่ายและลดขั้นตอนแล้วก็ตาม แต่การเข้าถึงสิทธิดังกล่าวยังมีเส้นทางที่บกพร่อง ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหายเท่าใดนัก ส่งผลให้ผู้เสียหายไม่สามารถเข้าถึงสิทธิได้ และการเยียวยารัฐที่เป็นที่พึงของผู้เสียหาย ก็ไม่ได้ช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างแท้จริง การพิจารณาเยียวยาต้องผ่านการใช้ดุลพินิจพิจารณาของคณะกรรมการที่ปัจจุบันนี้ ได้ตัดสิทธิของผู้เสียหายไว้หลายกรณี ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ควรปรับปรุงขยายวงเงินคุ้มครองเงินเยียวยาความเสียหายในส่วนของค่ารักษาพยาบาล กรณีบาดเจ็บ โดยปรับเพิ่มจาก 80,000 บาท เป็นการจ่ายค่ารักษาหลังการพิสูจน์ถูกผิดตามจำนวนค่าใช้จ่ายที่ผู้เสียหายได้จ่ายจริง และค่าชดเชยกรณีนอนรักษาตัวในโรงพยาบาล ควรปรับเพิ่มวงเงินในการชดเชยรายวันจาก 200 บาท เป็นจ่ายตามค่าแรงงานขั้นต่ำในพื้นที่ที่ประกอบอาชีพการงาน ณ ขณะที่ได้รับคามเสียหาย และควรขยายระยะเวลาชดเชยรายวันจากจำนวน 20 วัน เป็นตามจำนวนวันที่ได้นอนรักษาตัวที่โรงพยาบาลจริง โดยออกเป็นคำสั่งนายทะเบียนกำหนดปรับเพิ่มอัตราขึ้นใหม่

2. ควรมีการกำหนดบทบัญญัติกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้ผู้เสียหายสามารถเรียกค่าเสียหายทางจิตใจได้ และควรมีมาตรการเยียวยาสุขภาพจิตใจผู้เสียหายด้วยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การเยียวยาด้วยตัวเงินเพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการดูแลสุขภาพจิตที่เหมาะสมและทันที่ เช่น มีการจัดนักสังคมสงเคราะห์ หรือจิตแพทย์ เข้าไปประเมินและฟื้นฟูสุขภาพจิตใจของผู้เสียหายเป็นระยะ ๆ หรือให้มีการฝึกอาชีพ โดยกำหนดให้เป็นหนึ่งในกลไกการเยียวยาผู้เสียหาย นอกจากการเยียวยาด้วยเงิน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เสียหายกลับไปสู่ฐานะที่ใกล้เคียงกับที่เป็นอยู่เดิมให้มากที่สุด

3. เพื่อเป็นการลดช่องว่างการเข้าถึงกระบวนการใช้สิทธิตามมาตรา 44/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้เป็นต้นธารแห่งสายกระบวนการ

ยุติธรรมให้เป็นผู้แจ้งสิทธิในการเรียกค่าเสียหายคดีแพ่งไปพร้อมกับการดำเนินคดีอาญาให้แก่ผู้เสียหายทันทีหลังจากที่มีการรับคำร้องทุกข์

4. เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาค่าเสียหายจากการใช้ดุลพินิจตัดสินคดีในการได้รับการเยียวยาความเสียหายจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ควรแยกการเยียวยาผู้เสียหายมาแล้วซับซ้อนจากเกณฑ์พิจารณาดังกล่าวอย่างชัดเจน และให้จัดตั้งกองทุนเยียวยาเหยื่อมาแล้วซับซ้อนโดยตราเป็นกฎหมายไว้โดยเฉพาะที่มีรูปแบบที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ให้เงินสนับสนุนส่วนหนึ่งมาจากเงินค่าปรับผู้กระทำความผิดฐานข่มขืนและฉ้อโกงและความผิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ เช่น พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 หรือจากเงินภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ควรปรับให้สูงขึ้น เพื่อนำเงินส่วนหนึ่งมาเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการตีมีแอลกอฮอล์

นอกเหนือจากสิ่งอื่นใด การแก้ไขกฎหมาย ระเบียบคำสั่ง หรือการจัดตั้งกองทุนเยียวยาที่ผู้ศึกษาได้เสนอแนะไปนั้น ล้วนเป็นเพียงการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นในชั้นปลายเหตุ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ทุกคนในสังคมต้องตระหนักถึงปัญหาและให้ความสำคัญที่จะแก้ไขปัญหานี้ร่วมกัน ฉะนั้น การสร้างความตระหนักรู้ถึงโทษและพิษภัยของการตีมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตลอดจนถึงการรณรงค์เกี่ยวกับการเมาไม่ขับ ถือเป็นอีกวิถีทางหนึ่งที่จะช่วยให้คนในสังคมไม่ต้องตกเป็นผู้เสียหายจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ทั้งนี้ เพราะลำพังเฉพาะการแก้ไขหลักเกณฑ์หรือกฎหมายนั้น ไม่สามารถช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเมาแล้วขับได้อย่างสมบูรณ์ การสร้างจิตสำนึกของคนในสังคมที่เป็นการป้องกันปัญหาที่ต้นเหตุก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ดังนั้น ควรมีการกำหนดมาตรการสร้างความตระหนักรู้แก่คนในชุมชนเกี่ยวกับการเมาแล้วขับ เช่น กิจกรรมการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายที่เข้มงวดและจริงจังมากขึ้น เพื่อให้เยาวชนและคนในชุมชนเกิดความเกรงกลัวที่จะกระทำความผิดกฎหมาย หรือจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การเข้าค่ายจริยธรรม การบรรพชาและอุปสมบท เพื่อปลูกฝังให้คนในชุมชนเกรงกลัวต่อบาป มองเห็นความสุขในการทำความดี รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม เพราะการเมาแล้วขับเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นสังคมไทยมาเป็นระยะเวลายาวนานและต่อเนื่อง ที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหามาโดยการใช้ช้อกฎหมายได้เพียงลำพัง หากแต่ต้องใช้มาตรการทางสังคมร่วมแก้ปัญหามาด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างจิตสำนึกของการมีความรับผิดชอบต่อสังคม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวง กำหนดความเสียหายที่จะให้ได้รับค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น การร้องขอรับและการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น พ.ศ. 2552 ประกาศวันที่ 16 ธันวาคม 2552
- กฎกระทรวง กำหนดความเสียหายที่จะให้ได้รับค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น การร้องขอรับและการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 ประกาศวันที่ 25 ธันวาคม 2557
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา กลุ่มส่งเสริมการช่วยเหลือและเยียวยา. (2561). **แนวทางการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา ประจำปี 2561** (เอกสารไม่มีการตีพิมพ์เผยแพร่).
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). **สรุปผลที่สำคัญการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2554**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เท็กซ์แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชั่น จำกัด.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). **สรุปผลที่สำคัญการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2557**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เจริญดีมั่นคงการพิมพ์ จำกัด.
- กระทรวงสาธารณสุข. (19 มีนาคม 2550) คำวนที่ สธ 0423.3/1006. **ขอแจ้งยืนยันร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ....**
- กฤษฎา ภูวรักษ์. (2555). **ปัญหาในการพิจารณาคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา**. การฝึกอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 10. สถาบันพัฒนาข้าราชการตุลาการ, กรุงเทพมหานคร
- ข่าวสดออนไลน์. (12 พฤษภาคม 2560). **สลด! ดง.12 เหยื่อเมาแล้วขับต้องตัดแขนทิ้ง พ่อไวย ชรก. คู่กรณีหลอกให้ยอมความเบี่ยงคำรักษา**. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2561 จาก https://www.khaosod.co.th/monitor-news/news_344504
- ข่าวสดออนไลน์. (6 ธันวาคม 2560). **ไทยจ่ออุบัตเหตุคร่าชีวิตคนไทยปีละกว่าสองหมื่นราย เล็งรื้ออายุขั้นต่ำ ออกใบขับชี้เฉพาะบิ๊กไบค์**. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2561, จาก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_659042

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1182/2526

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1447/2523

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1617/2521

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1794/2517

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1794/2517

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1895/2512

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1921/2520

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1936/2517

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2023/2522

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 215/2513

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2445/2519 (ประชุมใหญ่)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2488/2523

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2501/2517

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2707/2516

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 339/2531

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3474/2529

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 450/2516

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 477/2514

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 789/2502

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. (16 มีนาคม 2560)

คำสั่งนายทะเบียนที่ 11/2560. เรื่อง ให้แก้ไขแบบ ข้อความกรมธรรม์ประกันภัย
และเอกสารแนบท้ายของกรมธรรม์ประกันภัย.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. (11 มีนาคม 2559)

คำสั่งนายทะเบียนที่ 15/2559. เรื่อง ให้ใช้แบบ ข้อความกรมธรรม์ประกันภัย
คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์รวมการคุ้มครอง
ผู้ประสบภัยจากรถ.

ไทยรัฐออนไลน์. (5 มกราคม 2560). สรุป 7 วันอันตรายปีใหม่ ดับ 478 จยย.ขึ้นแท่น

เหตุ 'เมาสุรา-ขับรถเร็ว'. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2561, จาก <https://www.thairath.co.th/content/828485>

บริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด. **การทำหน้าที่เป็น สำนักงานประกันภัยรถผ่านแดนแห่งชาติ**. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2561, จาก http://www.rvp.co.th/service_position.php

บริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด. **ความเป็นมาของบริษัท**. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.rvp.co.th/history.php>

สำนักนายกรัฐมนตรี. (18 กุมภาพันธ์ 2558). ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (22 มกราคม 2558). ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2558.

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (20 พฤศจิกายน 2560). **ไทยจ่อรั้งอันดับหนึ่งของโลกอุบัติเหตุทางถนนสูญเสียชีวิต**. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2561, จาก <https://www.prachachat.net/local-economy/news-74655>

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2542)

พระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2550)

พระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2557)

พระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2559)

ไพจิตร บุญญพันธ์. (2553). **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด** (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร: นิติบรรณาการ.

วาสิณี แสงแก้ว. (2554). **การคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย: ศึกษากรณีการเรียกร้องค่าเสียหายทางจิตใจ**. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต น.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร

วิเชียร. (12 มีนาคม 2560). **ความรับผิดทางละเมิด กรณีความเสียหายซึ่งเกิดจากยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล**. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2561, จาก https://wichianlaw.blogspot.com/2017/03/blog-post_12.html

- วุฒิพงษ์ วิบูลย์วงศ์. (2556). **หลักนิติธรรมกับการเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญา.** การฝึกอบรมหลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 1. วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ, กรุงเทพมหานคร
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ 2561. (4 มกราคม 2561). **สรุปสถิติอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ 2561 ช่วง7วันอันตราย.** สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2561 จาก <https://voicetv.co.th/read/rkOrrXoXG>
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (16 เมษายน 2558). **สถิติอุบัติเหตุที่มีผู้เสียชีวิตจากเมาแล้วขับในช่วงเทศกาลสงกรานต์ระหว่างปี 2555-2557.** สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.niems.go.th/th/DefaultTH.aspx>
- สมยศ เชื้อไทย. (2561). **นิติปรัชญา** (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ. (30 กันยายน 2559). **เรื่องเหล่านี้ที่คุณรู้ผิด,** สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2561 จาก <http://resource.thaihealth.or.th/library/hot/15404>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. **ประวัติของการประกันภัยในประเทศไทย.** สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.oic.or.th/th/education/insurance/about/history>
- สำนักงานเครือข่ายลดอุบัติเหตุ. (4 ธันวาคม 2560). **รายงานสถิติการเกิดอุบัติเหตุจรรยาจรเทศกาลปีใหม่-สงกรานต์ 2559.** สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2561, จาก www.accident.or.th/index.php/2017-12-04-07-32-28/57-2560-2
- สุนันทา จันทร์แก้ว. **ค่าสินไหมทดแทนกรณีละเมิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางจิตใจ.** สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2561, จาก <http://web.krisdika.go.th/data/activity/act225.pdf>
- สุมาลี วงษ์วิจิตต์. (2548). **กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิดควรได้** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุขุม ศุภนิธย์. (2543). **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ละเมิด** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: นิติบรรณการ.
- เสนีย์ ปราโมช และ มุรินทร์ พงศปาน. (2561). **ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ ภาค 1-2** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: นิติบรรณการ.

- ฮอเนสต์ด็อกส์. (18 มิถุนายน 2562). **โทษของสุรา การดื่มเหล้า ส่งผลต่ออวัยวะในร่างกาย และกระทบต่อสังคม**. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.honestdocs.co/alcohol-effects>
- อาภาวรรณ โสภณธรรมรักษ์. (25 สิงหาคม 2559). **ไทยอุบัติเหตุบนถนนอันดับสองของโลก**. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2561, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/32580-‘ไทย’%20อุบัติเหตุบนถนนอันดับ%20%20ของโลก.html>
- M. M. Peden, (2004). **World Report on Road Traffic Injury Prevention**, Retrieved January 2, 2018 from https://www.who.int/violence_injury_prevention/publications/road_traffic/world_report/en/

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	รุจิรา ไชยลังกา
วัน เดือน ปีเกิด	16 กรกฎาคม 2533
ที่อยู่ปัจจุบัน	627 หมู่ 17 ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นิติกร
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2560	นิติกร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2556	ผู้ช่วยปฏิบัติงานด้านนิติกรประจำจุดให้บริการประชาชน ณ สถานีตำรวจภูธรเมืองพะเยา สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	น.บ., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร
ผลงานตีพิมพ์	
	ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
	รุจิรา ไชยลังกา (ผู้บรรยาย) (24 มกราคม 2562). ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ พะเยาวิจัย ครั้งที่ 8 (หน้า 1555 -1568). พะเยา: กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
	ผลงานตีพิมพ์อื่นๆ -